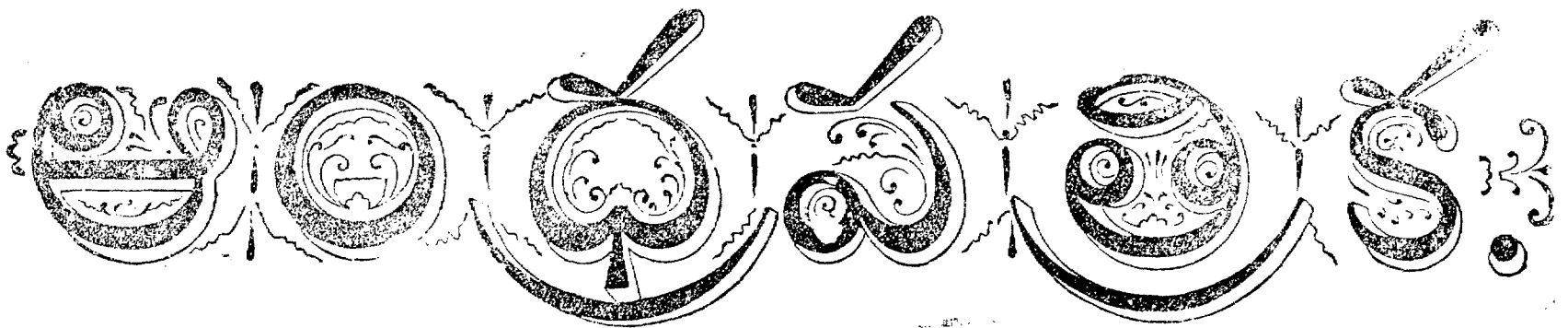

Registered No. M. 1118.

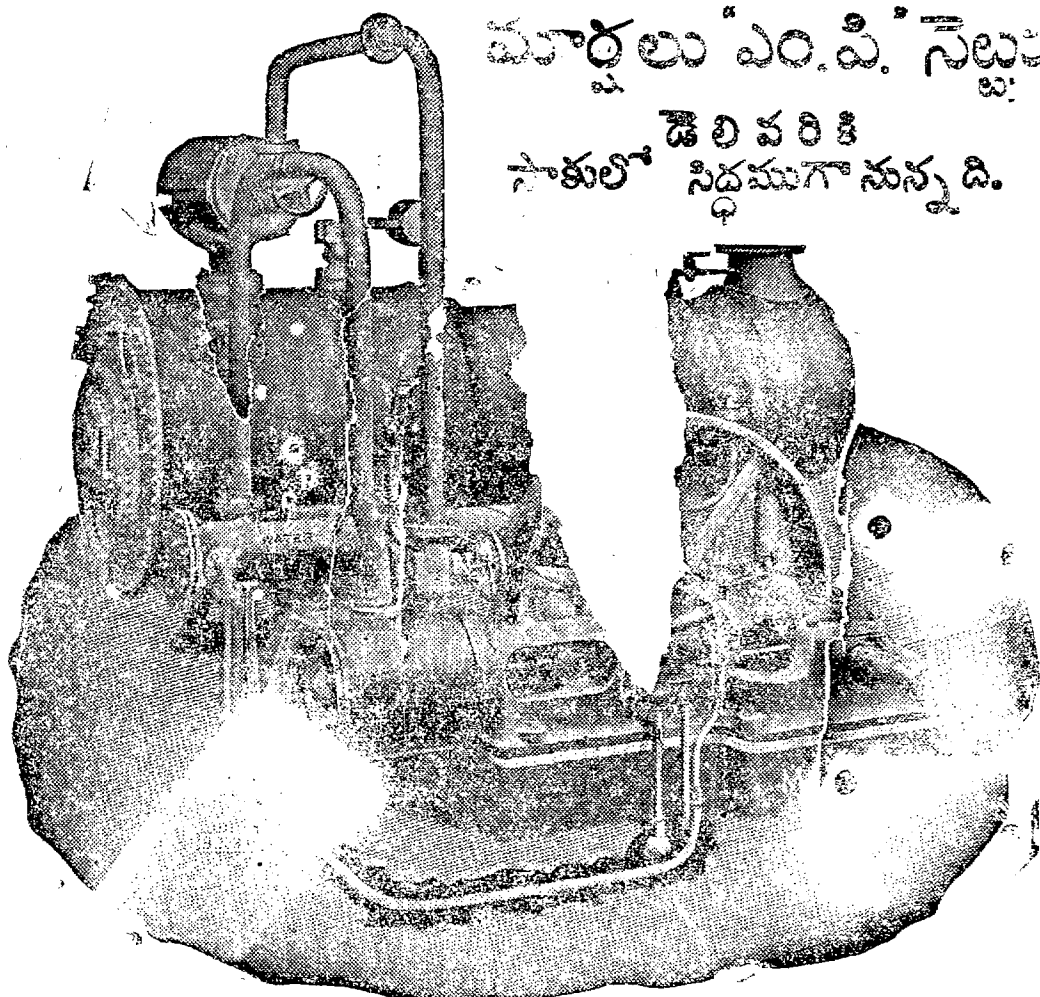
Post Box No. 212.

TelePhone No. 511.

310223 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 8. } జెన్న పట్టణము 1921 వ సం॥ నవంబరు నెల 12 తేది శనివారము } No 184.
 సంపుటము. ౮ } చుక్కతి నాడు సంవత్సర శాస్త్రీక మాస పుష్క ద్వాదశి ౧౨ } సంచిక. ౧౮౩

మార్షలు 'ఎం.పి.' నెట్టు
 డేలివరికి
 సాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, నూవర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వై పింగు
 మొదలగువాటిలో పయిన ఉండునది మార్షలు 'ఎం. పి.' మార్టి నెట్టు
 గ్రేడుక్కి వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
 మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1808

మార్షలు సను, ఓకో (ఇండియా) లిమిటెడ్

బాంబే: కలకత్తా, కోలకత్తా.

నెం. 9, సెకండు టైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
 ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ
 మా అమృతాంజనమును వాడి
 సంత మాత్రమున నయముగును.
 సులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహినిరైలము

సిం 1-3 0-12-0

తామరరైలము

శబ్ది 1-3 0-8-0

సంక్షిప్త పాడి

శబ్ది 1-3 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బాంబాయి - మదరాసు

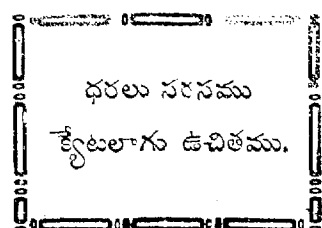
ఒంటిపాళ్ళముతో టా తుపాకి సుప్రసిద్ధముగు శం పెనివారితే
 కేయబద్ది. (8068)

శానావిధములకు రివోల్వర్లు. అంతేక విదుతోటాలు యె
 క్కనవి. [స్థాపితము ౧౮౬౩ సం.

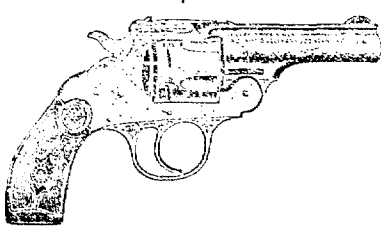

౧౨ నెంబరు.

1-ము-3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును.

ధరలు సరసము
 కేటలాగు ఉచితము.

చిన్నవి. కేబుల్స్ కెట్టెకోగలిగినవి కూడ దొరకును.

యం. వి. రామానుజం శైట్టి అండు కంపెని, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తక్షణమే

ప్రాసిన రోపాలు ఖర్చులు కూడను అక్షేపించక ఇప్పుడే మీద
 ఒక ప్రతి "కామశాస్త్రము" కంపెనీదము.

స్వీకరణము!

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
 ఆరోగ్యసా యోగధాంజనము, 28, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మహాత్మా గాంధీగారి ఆరోగ్యసాధనము

విషయములు

1 పూర్వపీఠిక	4 వాయువు	7 ఆహారపరిమాణము (మితి)
2 ఆరోగ్యమున నేమి?	5 నలము	8 నామచే గాట, 9 ఉడుపులు
3 మనుష్యుని శరీరము	6 ఆహారము	10 శ్రీ పురుషుల చేరిక
- కొన్ని నులభ్యమయిన చికిత్సలు
1 వాయువు చికిత్స	5 మలబంధము, కడుపునొప్పి, కీకభేది, మూలము	10 కొన్ని ఆహారసంభవములు నీట
2 జలచికిత్స	6 అంటురోగములు - వెద్ద ఆయుర్వారు	11 అగ్నిరక్తములు [మునిగిపోవుట]
3 మన్యువలని యుగయోగము	7 తక్కిన కొన్ని అంటురోగములు	12 పాయకాటు
4 జ్వరము	8 శిశువులను రక్షించుట, 9 ప్రసవము	13 తేలుకాటు, 14 ఉపసంహారము

వెల 8 అణాలు. పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రతి ఆశ్రువును చదివితీరవలయును.

గిరిబద్ధస్, ట్రస్టికేసు, మద్రాసు.

ఓటోమోసాని 2888

మీరు బహుశాపోయి వచ్చినవారితో చాలా సరికొత్తయిండు సమయమున నేనక వెండింట్లు నిండులు యములలో నైనను ఈ ఆశ్రమమును సుపయోగించిన మంచి రోజుపుష్పముల నాపనము యిచ్చి మనసుకు ఆ సమయమునకు కాంతి నిచ్చును.

రోబినియా తైలము

కేవలకాలములో ఉపయోగించుకూ వచ్చిన శ్రేణులకు చలువయు సౌందర్యమును యిచ్చును. అనేక శ్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రెండును ప్రతి ఘంటసాలలో ఆవిష్కరింపబడును. ఎల్లవోట్లను విక్రయించబడును.

ఓటోమోసాని ధర బుడ్డి 1-కి రూ 2, 1, 0-12-0, 0-8-
రోబినియా తైలముధర బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0

Shyam & Co, 6, Bander st, Madras, పి. మాం కంపెనీ, 6 బందరువీధి మదరాసు

చికిత్సవఃగు స్వాతంత్ర్య చిత్రపటము

ఇందు స్వాతంత్ర్యముయొక్కయు, బానిసత్వముయొక్కయు నివర్తనమును ఆత్మగౌరవ శిల్పనాచార్యముతో చిత్రపటము. స్వాతంత్ర్యభిమానుల కిది హెచ్చరికను బురికొల్పుటయే కాక స్కూలు బాలికలను, చిత్రలేఖకులను మిక్కిలి విశోదకరముగా నుండును. (8208)

కాపీ 7 అణాలు;

3 కాపీలు రూ 1 మాత్రమే

M. S. M. Rew,
Artist & Nature cure Advocate.
Masulipatam.

వి. పి. లు త్రిప్పి కేసినవో స్వచ్ఛమగు గాన 4 అణాలు ముందుగా పంపవలెను.

మహాత్మనిగ్రంథములు

నర్వోత్తమరాయ కృతులు

మూరరాజు : ఆశ్వుతమైన కథ. నాటకము వలె నుండును. వనిచేయుట చేతితోనా నెత్తితోనా అనుట ఇందు రమ్యముగా వివరింపబడినది. చదువను చదువను కడుపుబ్బనట్లు నవ్వవలసియుండును. వెల 0-8-0

నీతిధరము : జీవితరహస్యము దివిడియిస్తుంది. నీతిబలముయొక్క అప్రతిమానత్వము ఇందు చక్కగా వివరింపబడినది సులభముగా సరికొత్తది. వెల 0-8-0

సంపూర్ణస్వరాజ్యము : సి. ఎస్. ఆంధ్రానుగారి అద్వితీయమైన లేఖలకు గా. హరినర్వోత్తమరాజుగారి యనువాదము. వెల 0-8-0

వేదంకం వెని, మద్రాసు. (3223)

మిక్కిలి వున్నచోనును యిందేగూ శరీరమునందు మెదడునకు చలువ గలగుటకు మనుషులందఱును వదలుటకును బాధకరకై హెచ్చుటకును తలదండ్రుకలకు పుట్టింపు ముగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతి శ్రీమను ప్రతిభనును ముఖ్యముగా

కామినీయా ఆయిలు (రిజెక్టర్)

తలదండ్రుకలకు మారిన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా మెదుటకు తగిన శక్తిని తలచునెందుకు కలవు. ముందుగా పోగొట్టును. శరీరమునకు పట్టు వంటి మెదడునను నుండును. మెదడునకు చాలవల్లభకమును కలిగించును. ఇది మెదడు గురునలక కండ్రుకు కలుగు మునిస్యమును హానికై మారిన కాంతిని కలిగించును.

కామినీయా ఆయిలు తలచునె అన్నిటిలోను ప్రత్యేకముగా శ్రీమనులకు భుజియలవలెను. వెల్లెముదికి ముఖాభిరూపమును మెదుటచేసి.

ఇందు మీ మెదడుగొందించుచుండును.

వెల బుడ్డి 1-0-0 వి. పి. చార్జి 0-8-0 అణాలు.

మూలము 2-10-0 వి. పి. చార్జి 0-12-0 అణాలు.

పోస్ట్ పేజియము. వి. పి. మద్రాసుకు కలపవలెను రూ 0-2-0 ప్రత్యేకము.

కామినీయిండియను ప్రెస్ అందు కేసుగలదు కలపవలెను.

D 125 IV 100.

288 కామినీయా, హంబాయి.

వైద రత్న వండిత,

డి. గోపాలాచారుగారి

(శ్రీల మదమూర్తిలకు సిద్ధాప, ము)

యోగులగు శ్రీలకు ననేక కారణములచే నలుగురు అపస్మావాలును ముగ్ధులును గొప్ప కాయ దోషములను శ్రీలకుం గలుగుపలు కేరంగులగు మనోవికారములను బోధించును. గర్భిణీ శ్రీలు దీనిని సేవించిన గర్భాశయమునకు మిక్కిలి బలమును సుఖప్రసవమును గలుగును. గర్భిణీ శ్రీలకు గలుగు వాంతులను కడుపులో మంటలను, పాడురోగమును గుండెదడను బోగొట్టును. వాటియొక యొక్క శ్రీలకే కాక మనుజు నామా గ్యమునకు గుండ్లించు మూర్ఖులను అపస్మావాలును కూడ నశింపజేయును.

బుడ్డి 1-కి రూ 1-12-0.

పాకేంగు పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

క్యాటలాగు ఉచితము.

ఆయుర్వేదా శ్రమం,

41, ఆచార్యన్ విగ్, జి టి మదరాసు.

(శ) తంజివిలాసము :

వండిట్ - మదరాసు.

అన్ని చోట్లను ఏకంట్లు కావలెను.

స్వదేశ వాస్తవికత వస్తువులు.

గట్టి పని! వెల సరసము!!

ప్రశస్తమైన ఉక్కుతో తయారుచేయబడుచున్న చిన్న, పెద్దనైజాల మడతచాకులు, పేనాకత్తులు, బత్తాయికత్తులు, లీవరు విశేషముగా వేసి తయారుచేయబడుచున్న అన్ని నైజాల యిత్తడి కప్పతాళములు, ఇనుక కప్పతాళములు, మేలయిన ముగలికత్తులు, ఇత్తడి యిరుముకలిసిన కప్పతాళములు, నుంచి తాళములతో బందోబస్తు చేయబడిన యిసుకపెట్టెలు వగైరా సామానులు మా కర్మాగారమున తయారుగుచున్నది. (4081)

భూభాస్కరు పండిత ధర్మం తెలుపబడును. వర్తకులకు సరసమైన కనుప నీయుచుండును.

తంజివిలాసము: వి. వెంకటేశ్వరు అండ్ కో, "ఇండస్ట్రీసు" కట్టు అండ్ లాక్ మేకర్సు etc. వెల్లెపురం. (గోనావరజిల్లా)

మలయ చందనము.

గనేరి మా అను పెగరోగమునకు మహారము.

పథ్యములేను. వీధికారిలో పనిలేదు. ఎలాపు, నెలపు, పువ్వు, అను మూడు విధముల పెగరోగమును మూడు గ్రూటులలో మాన్యును. శ్రీలకును ముఖ్యముగా వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజోధము. ద్రవ్య 1-కి వెల 2-4-0

1 చండినీ (చురుచుచందనమున కనుపానము) బొమ్మ 8-0-0

1922 కేలండరు 1922

రంగుల చిత్రపటము. ముగ్ధుల మూటగట్టుచున్నది. వారములు తెనుగులో నున్నవి. వెల 1-కి 0-8-0; డబ్బు 1-0-0. ఒకటి కవలయువారు 4 అణాల పోస్టుచిట్టి పంపవలెను. నాలుగింటికి తక్కువ కొరువారికి పోస్టుచిట్టి అధికముగును. క్రయించుట నుండలేనది. కొలకప్రభులే యున్నది. (1251)

గంధర్వభార్యసీ, రాయవరం, (గోదావరి.)

ఆయుర్వేదమునాని సమీక్షనము

అభ్యుదయము

ఆచార్యుల పేరు. బి. ఏ. యం. బి. సి. యం. గారి
ప్రారంభోపన్యాసమునం దీ భాగము ముద్రితములు:

1921 వ సంవత్సరము 12 వ తేదీ.

మహాజనులారా, సద్వైద్యులారా

ఈ సెల్లూరు మండల వైద్యులపక్షమున జరుపదలచిన
యా ప్రథమ సభకు సన్నగానాధిపత్యమును వహింపుమని
ప్రార్థనములు మీ కింకయు నేను వందనముల సల్పించుచున్నాను.

ఈ మండలమున నామ దెలిసినవారల నేకులు ఘనవైద్యు
లును అభిజ్ఞాత్రులైనవారు గలరు. అట్లుండియు సన్న
మీరు కోరుట యనుచిరివని నాయభిప్రాయము. ఎట్లైనను మీ
యాజ్ఞ యనుసరింపనియే మగుటచే నీరసా వహించితిని.

ప్రస్తుతము ఆయుర్వేదాభివృద్ధికరము లగు కొన్ని సూచ
నలు చేయునందు గనబడుచున్న సూక్ష్మము నూటిగ దెలి
యటలేదు.

ఏదేమనందైనను రాజాజన ప్రజలలో దొంగతనము
మొదలగు నేములు జరుగకుండ పోలీసును జెట్టి ప్రజల సా
క్షులను సంరక్షించుట యెట్లు విధియొనర్చునో యట్లే ప్రజల
యభివృద్ధిని ఆరోగ్యమును సంరక్షించుట గూడ యజరికము
వారి విధియై యున్నది.

ఈ విషయమును గుర్తించియే మన సర్కారువారు వేల
కొలది జీతముల నిచ్చి ద్వీపాంతరములనుండి ఘనవైద్యులను
రప్పించి మనప్రాంతములను సంరక్షించుచున్నారు. వీరివృత్తలం
బించుచున్న తలబరువుల వద్దతివలన ధనవ్యయము హెచ్చుగను
ప్రజలకు సౌకర్యము మిక్కిలితక్కువగను ఉన్నదనమాట మన
కందరకును తెలిసియే యున్నది.

స్వాధరభావము - స్వాధరభావము

తిమితిమింగలనాగముమీద దెలియనిది గాదు.
ఈప్రపంచమున అన్ని దేశములయందును అన్ని జాతులయందును
వశుపక్షాది జంతువులయందును దీనిదృశ్యములు అనేకములు
గలవు. పాశ్చాత్య పద్ధతిప్రకారము జీవాత్మ సిద్ధాంతములలో
నిది ప్రథమమునది. సర్వైవల్ ఆఫ్ ది ఫిట్టెస్ట్. (Survival
of the fittest) శ్రేష్ఠత్వమైనది కాశక్తియుగము; మిగిలిన
వి నశించును. అను నీ జీవాత్మమునందలి సిద్ధాంతమునుబట్టి పెద్ద
చేపలు చిన్న చేపలను మింగును. వానికంటే పెద్దచేపలు వానిని
మింగును. ఇట్లు బలవంతులగువారి నుదరపోషణకై బల
హీనులగువారు నశించుచుండుట ఈ శాస్త్రముయొక్క సిద్ధాం
తము.

అన్ని దేశములయందును ముఖ్యముగ హిందూదేశమునందు
ను మరయొక సిద్ధాంతము గలదు. "అహింసా పరమార్థమే"
విశిఖిరాదిబ్రహ్మచర్యము లో సుప్రసిద్ధ భూతములయందును
దయగలిగి యుండుటయు, స్వాధరపోషణకై యిరులను
హింసించుకుండుటయు పరమధర్మమునామయము బోధించును.
ఆయుర్వేదము ఈ న్యాయము నాధారముగ జేసికొని పుట్టి
వ్యాపించి స్వాధరభావమును బోధించుచున్నది. ప్రాపకాధిక్య
ముచేతను, భాగాధిక్యముచేతను బలవంతులగు పాశ్చాత్యవైద్యుల
యెదుట ఆయుర్వేదవైద్యు లిప్పుడు తిమితిమింగలనాగముచే
నశించురా కాశక్తియుగ నిలుపురా యను సందేహావస్థ వచ్చి
యున్నది.

కొంతకాలము క్రిందట జరిగిన మన రాష్ట్రీయ కానన
నిర్వాహసభలో నొకానొకరు శిక్షణ అధిక శాస్త్ర పండి
తులు (Foreign Professor of Economics) మన ఆయు
ర్వేదాభివృద్ధియందు తమకు గల యభిమానము చే
తయుర్వేద వైద్యుల పేర్లను రిజిస్టర్ చేయుచట్టమును తాము
సాదించుచున్నామని చెప్పి మన కానననిర్వాహసభలో ప్రవేశ
పెట్టిరి. అందులకు కొందరామోదించిరి. అనేకులు సందేహపడిరి.
ఈచట్టము ఆయుర్వేదవైద్యులను శిక్షణ కుతూహలించిరి. ఇది
యెట్లు పరిణమించునో నాకును సందేహముగ నుండుటచే నా
యభిప్రాయము నిరంతరము వెలిబుచ్చలేదు. ఇట్టి ముఖ్యాంశమును
గుర్తి పాశ్చాత్య శాస్త్రములలో జరిగినసంవాదములగుర్తించు
వాని పరిణామములగుర్తించు కొన్ని విషయములను తమ

యెదుట మనవిజేసి తమదృశ్యము సిద్ధాంతమును గ్రహింపగోరు
చున్నాను.

ప్రపంచమున విరోధా భిండుమునందు వైద్యవృత్తియం
దుండువారలు ఆయురారు తెగలుగా నుండి ఒండొరులలో
పోరాటములు జరుపుకొనుచుండిరి. అందు కాయచికిత్సకులు,
శిల్పచికిత్సకులు, మంగలివారలు, అపాతికరీలు, మందుల వర్త
కులు, మర్మసానులు, మొదలగు వారలు తమ సంఘములను
ప్రత్యేకముగ నేర్పరచుకొని యుండిరి. 15 వ శతాబ్దాంతము
వరకు వైద్యులయందు ప్రజల కంతగ గౌరవమున్నట్లు గానిం
పదు. ఇంగ్లండు దేశమునందలి కాననములనుబట్టి చూడగా ప్రప్
రథమున అనగా 1452 వ సంవత్సరమున 8 వ హెన్రీకాల
ములో నొక చట్టము పుట్టెను. ఈచట్టము ననుసరించి యొక
రై ననుసరే మూలికలయొక్క జ్ఞానమును సమభవమును గల
వారలు తమ చతురతను బట్టి రోగులకు మర్యాదగల వచ్చు
ననియు అందువలన వారినిగూర్చి దావాగాని యధరాధముగాని
గలుగగూడదనియు తీర్మానమేర్పడెను.

శస్త్రచికిత్సకులు.

పిమ్మట 1461 వ సంవత్సరములో 4 వ ఎడ్వర్డు రాజు
వద్దనుండి లండనులో నుండు మంగలవార లొక సంఘముగ
నేర్పడి పట్టాను సంపాదించికొనిరి. గాని శస్త్రజ్ఞానపుత్రుల
గల యితరులుగూడ కొండ రక్కడక్కడ చికిత్స చేయుచుండి
తుదకు మంగలవారి సంఘములో చేరికొనిరి 1540 వ సం
వత్సరములో నొక కాననమును సంపాదించికొని లండను పట్ట
ణమునందును, చుట్టుపట్లను తాము దప్ప నితరులు శస్త్ర
చికిత్స జేయుచుండ ప్రత్యేకాధికారమును పొందియుండిరి.

అటుపిమ్మట 1539 వ సంవత్సరములో 1 వ ఛార్లెస్
రాజ్యములో ఈ కంపెనీవారి శిక్షణాత్మక కానన మనుగ్రహింప
బడెను. దానినిబట్టి లండనునందు శిల్పరంగమున వర్ధిల్లినవార
ను సమస్తజనులను పరీక్షించునధికారము వారికి నగుటచేసెను.

ఈ కంపెనీవారిచే ననుమోదించబడినవారు ఇంగ్లండు
లో నెక్కడనైనను శిల్పరంగ తాత్కాలికము జేయవచ్చు నని వారి
అధికార మియ్యబడెను.

1741 వ సంవత్సరములో 2 వ జార్జి కాలములో మం
గలవారలను ఇతర శిల్పరంగవైద్యులను 2 కంపెనీలగా విడిచి
యిరి. ఇందు 2 వ తెగలోని శిల్పరంగ శాస్త్రజ్ఞులకు నింతటి
నుండి పరీక్షలు జరపకొని పట్టా నిచ్చు నధికారము సర్వక్రమిం
చెను. వీరివలన పట్టాల పొందినవారు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునందలి
సమస్తరాజ్యములందును శస్త్రచికిత్స చేయుట కధికారము
గలుగునట్లు నిర్ణయించబడెను.

దీనివలన మనకు సూచక మగునది యేమనగా ప్రభుత్వమున
రాజావంశముగలిగి యున్నదేశాల్లోనున్న మంగలవారలకు తుదకు
జ్ఞాపీఠములకుచే జీవించినయొక వారినుండి శాస్త్రవేత్తలు
అధికారముపొందుటకు 3 శతాబ్దములకాలము పోరాటము జరిగె
ననియు తెలియగలదు. కాయచికిత్సకులలోను మందులము
కొనువారలలోను మర్మసానులలోనుగూడ నిట్లే. 3, 4 వందల
సంవత్సరములు యుద్ధముజరిగి తుదకు ప్రస్తుత ముఖ్యగౌరవమును
పొందుచున్న సామాన్యవైద్యసంఘము (General Medical
Council) ఇంగ్లాండుదేశమున నేర్పడినది.

ఈపోరాటముయొక్క చరిత్ర మీగూ గూడరికి విసుగు
జేందింపవచ్చునుగాని శిక్షణకరమునం దిప్పుడేర్పడిన విదేశీవైద్య
వైద్యుల పోరాటములో మనకు కొంతవరకీ విషయమైన చారిత్ర
జ్ఞానము సహాయపడగల దనువాకతో మిమ్ములను క్రమపెట్టు
చున్నాను.

కాయచికిత్సకులు

కాయచికిత్సకులను గూర్చి 8 వ హెన్రీ కాలములో
1511 వ సంవత్సరములో నొక కాననము పుట్టెను. దీనినిబట్టి
ఆయురప్రాంతములయందలి మతగురువుల యొక్క ప్రభుత్వము
జరుపబడుపరీక్షలలో నుత్తీర్ణులైనవారు దప్పనితరులు కాయచికి
త్సగాని శిల్పచికిత్సగాని చేయకుండదని కాసింపబడెను. మతగురు
వుల పరమతని గమనింపుడు. 1518 వ సంవత్సరములో కాయ
చికిత్సకులు ప్రత్యేక కాననమును పొందిరి.

1522 వ సంవత్సరములో మతగురువుల సంబంధము లే
కుండ, ఆక్స్ ఫర్డ్, కేంబ్రిడ్జ్ యూనివర్సిటీ పరీక్షలలో వా
టా కాయచికిత్సకులకు చేరే పరీక్ష జరిగించుకొనుటకును, వారి
చే నంగీకారపుత్రమును జేందినవారు ప్రజలకు చికిత్స జేయుట
కును అధికారము గలిగి యుండునట్లు కాననమును పొందిరి.
మందులమువారిమీద గూడ పరీక్షల పరిపాలనాధికారము
నీ సంఘమువారికి సంబంధించెను.

ఈ కాననమును దీనిననుసరించి 1558, 1558, 1559,

1560, 1586 సంవత్సరములలో కొద్దిచూపులలో నిసంఘము
వారి యధికారము దిగివచ్చి యగుచువచ్చెను.

అపాతికరీలు

వీరు 1518 వ సంవత్సరములో మొదటి జేమ్స్ రాజువద్ద
నుండి 'లండను పట్టణపు అపాతికరీలు' అను పేరుతో నొక కానన
మునుపొందిరి. ఈ కాననమునుబట్టి వీరు వైద్యునిచే నాజ్ఞాపింప
బడినమందులను తయారుజేయుటయు అట్టియందులను రోగుల
కుపయోగించుటయు శిష్యులకు తమకళలను రహస్యములను
యముకప్పనితరులు వ్యవహరింపకుండునట్లును తమకై ప్రత్యేక
ముగ నేర్పడినవలను ఇతరులు చేయకుండునట్లును కానన
మును పొందిరి.

రహస్యము 200 సంవత్సరములకు పిమ్మట అనగా 1815 వ
సంవత్సరములో వీరి పరిపాలనాధికారము యొక పరీక్షాసంఘ
మేర్పడెను.

అంతకు పూర్వమే అపాతికరీగాగాని సహకారి అపాతిక
రీగాగాని యున్నవారుతప్ప, పరీక్ష నిచ్చి యుత్తీర్ణులైత్ర
మును బొందిన వారేగాని అపాతికరీగానం
గీకరింపగూడదని కాసింపబడెను. ఇదిగాక పట్టా లేకయే అపాతిక
రీగా నువచరించువానిని శిక్షించునట్లును వారికి రావలసినశిక్ష
వర్తకాలను తనకు సరియైన పట్టా సాధించినవారి కొద్దువారు డిక్రీ
చేయకుండుటకును కొన్ని నిబంధన లేర్పడెను.

ఈ అపాతికరీలు వైద్యునిచేగాని తమచేగాని నిర్ణయం
పబడిన ఔషధములను తయారు చేయుటయు రోగులకిచ్చు
టయు దప్ప శస్త్రచికిత్స జేయగూడదు.

మందులవర్తకులు

వైద్యులైన అపాతికరీలు గాక మరెవరూ తయారుచే
యుటకును కలుపుటకును, అమ్ముటకును కెమిస్టు అను పేరు
తో ప్రత్యేకముగ, దుకాణములుగలవు. వీరు వైద్యునిచే నియ
మింపబడిన ఔషధములను నియమింపబడిన ప్రకారము తయారు
జేసి యివ్వవలసినదేగాని తమవద్దకు వచ్చినవారికి తామే మందు
తయారుజేసి యివ్వగూడదు. అట్లమ్ముకొనుటకు శిక్షింపబడుదురు.
అపాతికరీలు వీరివలెగాక మందుల తయారుచేయవచ్చును. మం
దుల నిర్ణయించుకొనవచ్చును. రోగులకు మందులను పట్టించుట
యు లోపలికిచ్చుటయు మొదలగునవన్నియు కాయచికిత్సకుని
యొక్క ప్రభుత్వ ప్రకారము చేయవచ్చును.

ఇట్లు అందరికీ మించిన యధికారములు స్వాతంత్ర్యములును
కొన్ని గలిగియుండుటచే నీ అపాతికరీ కంపెనీవారు 17-18
శతాబ్దములలో హెచ్చుగ నభివృద్ధిజేందియుండిరి.

శస్త్రచికిత్సకులు, కాయచికిత్సకులు, అపాతికరీలు,
మందులవర్తకులు, వీరందరూ విజ్ఞోయా రాజికాలమున 1858
వ సంవత్సరమున నొకచట్టము క్రిందకు తీసికొనిరాబడిరి. ఈ
చట్టము ననుసరించి జనరల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ మెడికల్ ఎడ్యు
కేషన్ ఆండ్ రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ ది యునైటెడ్ కింగ్డమ్
'General Council of Medical Education and
Registration of the United Kingdom' అను పేర
నొక సంఘము స్థాపింపబడెను. ఇది సంయుక్తసామ్రాజ్యము
యొక్క వైద్యవిద్య, వైద్యుల పట్టి-వీరి పరిపాలనకై యేర్పడిన
సామాన్య సంఘము. ఇది పుట్టిక యొక సంవత్సరములోనే అన
గా 59 లోను 60 లోను 76 లోను 86 లోను కొన్ని మార్పు
లను జేంది అన్ని చట్టములను గలసి వైద్యచట్టము లను పేర
నివ్వడములొనర్చుచి. 1886 వ వత్సరపు కాననము 9 సెక్షన్
ప్రకార మీ సామాన్య వైద్యసంఘము (General Medi
cal Council) లో 30 మంది సభ్యులుండురు. అందు 5-గురు
మాత్రము రాజుచే నియమింపబడుదురు. 20 మంది విశ్వవిద్యాల
కలాకాలచేతను వైద్య కలాకాలచేతను నియమింపబడుదురు.
మిగిలిన 5 గురును ఇంగ్లండు- ఇర్లాండు, స్కాట్లాండ్-ఈ 3 దేశ
ములలోనుండు వైద్యుల రిజిస్టరులోనుండు వైద్యులచే నెన్ను
కొనబడుదురు. ఈసంఘమే వైద్యనియమనైన సమస్తసభకు
లను పరిపాలించుచుండును. వీరు చేయు న్యాయాన్యాయముల
పై అప్పీలు ప్రీవీకౌన్సిలువారికేగాని సర్కారు యాద్యోగ్యుల
కేసులు అప్పీలు అధికారములేదు. మన దేశము నీమధ్య కా
సింపబడిన చట్టమును జూచుడు. 14 సభ్యులలో 8 గురు అధికా
రులచే నియమింతులు. 6 మాత్రము ఇతరసంస్థలచే నియమింప
బడుదురు. వీరిపై అప్పీలును విచారింపు నధికారము మన హె
కోర్టుకు గ్రహించి జేయబడియున్నది. (అన్యాయము) దీనివల నే
మన సర్కారువారి వ్యవస్థను తమకు తెలియగలదు.

ఈసంఘమువారు చేయు ముఖ్యమగుపనులను వైద్యుల
పట్టిలో చేరుటగలన గలుగు లాభనష్టములను సంరక్షణముగ
వివరించెదను.

(1) 1858 వ సంవత్సరపు చట్టము, 3వ శక్తి ప్రకారము ఈ సామాన్య సంఘము పుట్టెను. (2) 10 వ శక్తి ప్రకారము వైద్యుల పట్టిక తయారుచేయుటకు నిజస్థానము యేర్పడిరి. ఏమి కాననబడుచే వైద్యులచేయుటకు తగినట్టి అర్హతగల వారి పేర్లను జాబితాగా నిర్ణయించుటకు, ఇందు వైద్యుల జేయువారి విరుద్ధములు మొదలగునవి. పూర్వముగ జేర్చబడి యున్నవారిలో ప్రతివత్సర మున్నొత్తింపబడును. (3) ఈ పట్టికలో యే వైద్యుని పేరు యే సంవత్సరము తేదీయినను అతనికి వైద్యులైన తనని యాజము (4) ఈ పట్టికలో యేవారి పేర్లు తేదీయినను వారియొక్క 18 వ శక్తియందే చెప్పబడి యున్నది.

ఏమిట అనేక చట్టములలో నియోగ్యులను గురించి మార్పులు గలిగించి (5) 1886 సంవత్సరపు కానము 20 శక్తి ప్రకారము, ఏక లాభాలయందుగాని, సంఘమునందుగాని ఉత్తీర్ణుల నిత్యాధ్యక్షుల వైద్యులకుండవలసినట్లు జ్ఞానము లేనట్లు లేకుండు వారలను సామాన్య వైద్య సంఘమువారు ప్రీవీకౌన్సిల్ వారికి రిపోర్టు చేయవలయును.

అటుపిమ్మట ప్రీవీకౌన్సిల్ వారు అట్టి సంఘములేక కలకాలచే నియోజ్యులైన యోగ్యతాపత్రములను పొందినవారు వైద్యులపట్టికలో జేర్చబడవలసి కాసింతురు. (6) కానియేపరిశోధకానియంగాని పరీక్షకు బోధవిద్యార్థులను ఫలానాసిద్ధాంతము ప్రకారము చికిత్స చేయవలయును. లేక ఫలానాసిద్ధాంతము ప్రకారము చికిత్స చేయరాదు అనునవత్తులచే నిజకేంద్రపరమగుడను అనగా, అలోపతి, హోమోపతి క్రొమోపతి మొదలగు యేవైద్య సిద్ధాంతమును జేర్చియెను. ఉత్తీర్ణులగు వైద్యులు తమ యిచ్చను వచ్చినిసిద్ధాంతము వలనంచి చికిత్స చేయవచ్చును. ఇట్టి నిర్ణయముల నెచ్చుచుకలకాలకుగాని సంఘములకుగాని యోగ్యతాపత్రములనిచ్చు నధికారమును యెడల 1886 సంవత్సరపు కానము 20 శక్తి ప్రకారముగా యాదీకారమును గోల్పొందురు.

(7) పట్టికలోనుండు వైద్యుడు న్యాయస్థానములలో నిండుకుడైనపుడు అపేక్షి గలిగించు నవకడితో వైద్యునియములో సంపాదించి నామాన్య వైద్య సంఘమునకు బోవినపుడు అట్టి వైద్యుని నామమును వైద్యుల పట్టికలోనుండి తొలగించవలసిదని సామాన్య వైద్య సంఘమువారు కాసింతురు. అన్ని విషయములయందు ఈ సామాన్య వైద్య సంఘమువారే సర్వాధికారులు. ఏదైనా అప్పిలు లేదు.

(8) కాని ఈ సంఘమువారు మాత్రము నిందితునికి జవాబు చెప్పటకు కవతాశము నిచ్చి వాని ప్రత్యుత్తరమును విని ఉచితముగు విచారణను జరిపించి నిశ్చయింపవలయుననిగాని విచారణ తరువాత నిశ్చయించువాడు-కే ద్రివంతులను సమర్థులును. అగు వైద్య సాధకులు తమవృత్తి కపక్షి గలిగించు నవకడికై యొకానొక వైద్యుని పరీక్షించునపుడుగాని సామాన్య వైద్య సంఘమువారు అట్టి వైద్యుని నామమును వైద్యులపట్టికలోనుండి తొలగించవలయునని నిర్ణయించుదురు. సామాన్య వైద్య సంఘమువారు తిరిగి విచారణచేసి తగినంత సాక్ష్యమును యెడల శోధించి తమ ఇష్టానుసారముగ తీర్చినింపవచ్చును.

(9) వైద్యులపట్టికలో నున్న యొక వైద్యునికి యోగ్యతాపత్రము నిచ్చిన కలకాలముగాని సంఘముగాని తమ యోగ్యతాపత్రమును తిరిగి యుపసంహరించుకొను సంభవమున అట్టి వైద్యుని పేరును ఆ కానముచే వైద్యులపట్టికలోనుండి తొలగించ గూడదు.

(10) వైద్యులలో నెవరైనను తనతనకు గోగులకప్పు గట్టుగా ప్రయత్నించు నిక వైద్యులకంటె తానుకరుణకువాడని ప్రయత్నించునపుడు అతనియొక్క ప్రయత్నించునపుడు, అట్టి వైద్యుడు అపేక్షి తగినంతగా క్యాములను చేర్చియును నుండి వారి పేర్లు వైద్యులపట్టికలోనుండి సామాన్య వైద్య సంఘమువారు తొలగించవచ్చును కాని ఈ శక్తి కంటె నధికారము చలాయించునపుడు, సామాన్య వైద్య సంఘమువారి విచారణ న్యాయాధిపత్యములకు అంబడి యుండవలయును. యెట్లునగా, ఇటువంటి జావాబు విచారించు న్యాయకర్తలలో నెవ్వరికైనను, అంతకుపూర్వమే ముద్దాయినిగూర్చి దురభిప్రాయముగట్టుగాని, లేక ఆ జావాబు ధనవిషయకముగు సంబంధమే మాత్రమేని యున్నట్లు దెలియవచ్చిన ఆ సంఘముచే చేయబడుతీర్మానము రద్దుచేయవచ్చును.

(11) కాని, వాదనలుచే తప్ప అభిప్రాయము కాంది, యొక వైద్యుని నామమును వైద్యులపట్టికలో నుండి తీసివేసిన పుడుగాని సామాన్య వైద్య సంఘముగాని సభ్యులైన వైద్యుల యభిప్రాయము నుండరాదు.

(12) ప్రీవీకౌన్సిల్ వారికి మాత్రమే యీ సామాన్య వైద్య సంఘమువారిపై పరిపాలనాధికారముగలదు. ఎప్పుడైనను సామాన్య వైద్య సంఘమువారు తనవని చక్కగా నెరవేర్చుటలేదని ప్రీవీకౌన్సిల్ వారికి బోవినపుడు అట్టి తమయభిప్రాయమును సామాన్య వైద్య సంఘము వారికి దెలుపవలయును. ఏరియాజ్ఞ ననుసరించి సామాన్య వైద్య సంఘమువారు తగినమాట్నాల చేయనియెడల ప్రీవీకౌన్సిలువారే ఆ వైద్య సంఘము వేరవలసినవలె తనయిచ్చనుసారము నెరవేర్చుచు వైద్య కానములనుబట్టి వైద్య విషయములలో దామే తీర్పు జేపువచ్చును.

రిజిస్ట్రేషనుకు యోగ్యత

(1) 1887 సంవత్సరమునకు పూర్వము కాయచికిత్సకులు శస్త్రచికిత్సకులు, అపాథికరీలు మున్నగువారు తమసంఘము, కానివారలకు యోగ్యతాపత్రములను తామే యిచ్చుకొనుచు వచ్చిరి. అపుడు ప్రతివైద్యుడును కాయచికిత్స చేయుటకు నొక సంఘమువారి పట్టాయను శస్త్రచికిత్స చేయుటకు మరొక సంఘమువారి పట్టాయను పొందవలసియుండెను. వేరువేరువిధములగు చికిత్సకులు ఒకేయోగ్యతాపత్రము ననుసరించి చికిత్స చేయవచ్చును.

(2) 1887 వ సంవత్సరముననుండి కాయచికిత్స శస్త్రచికిత్స ప్రమాతరంప్రము ఈమాదిరియందును తీర్పులైనట్లు యోగ్యతాపత్రమును పొందినవారే గాని వైద్యులపట్టికలో చేర్చబడుటకు అర్హులేనట్లు కాసింపబడెను. ఇంతకుపూర్వము రిజిస్టర్ చేయబడినవారు, యేభాగమునందు రిజిస్టర్ చేయబడినారే, అభాగమునందు మాత్రము కాస్త్రీయముగా చికిత్స చేయవచ్చుననిగాని మిగిలినభాగములలో జేయరాదు.

అనగా నొక శస్త్రచికిత్సకుడు రోగికుండు నతిమాత్రము నకు మందిచ్చియెడల నది యాశాస్త్రీయముగ నుండెను. అందులకు కను విలువనై రాలు రాబట్టుకొనుట తనకి కధికారము లేకుండెను.

(3) ఒక భాగమునందు మాత్రము రిజిస్టర్ అయినవైద్యుడు, తక్కిన భాగములందు తగినపరీక్షల నిచ్చి యుత్తీర్ణత నొందినవారిలో గూడ రిజిస్టర్ చేయించుకొనవచ్చును. తక్కిన విరుద్ధములతో రిజిస్టర్ చేసికొనినవారు ఎక్కువ తిరుడనును సంపాదించుకొనిన గూడ వాటిని ఏటేట చేయుమాన్యులలో పట్టియందు జేర్చుకొనవచ్చును.

(4) యోగ్యత లేనివారు తమ పేరును రిజిస్టర్ చేయించుకొనినవారి చేయించుకొనుటకు ప్రయత్నించుటలు రుజువుపడిన గాని 12 మాసములవరకు ఖయదునకు పాత్రులగుదురు.

రిజిస్టర్ చేసికొనినందున గలుగులాభములు

(1) కాస్త్రీయ క్రతుగ వైద్యుడు జేయుటకు నుచితుడు అని రిజిస్టర్ చేయించుకొనిన వైద్యుడు మాత్రము వ్రాసికొనవచ్చును. ఇతరు లట్లు వ్రాసికొనినచో శిక్షింపబడుదురు.

(2) రిజిస్టర్ చేయించుకొనినవైద్యులు మాత్రము సర్కారు నాకరీయందు వర్తకులు.

(3) ఏమమాత్రము కాస్త్రీయముగ వైద్యునియొక్క కేట్లనే (ప్రమాణపత్రములు) ఇయ్యవచ్చును.

(ఇంగ్లండ్ దేశమునందు తమమును పూర్వమునుపు, రిజిస్టర్ చేసికొనినవైద్యునిద్వయందు తప్పక సర్టిఫికేటును తీసికొనవలయును).

(4) రిజిస్టర్ చేసికొనిన వైద్యుల యొక్క పూర్వ గాని అనెనగ గాని పుండవలయును.

రిజిస్టర్ గాని వైద్యులను బలవంతపరుపవచ్చును. రిజిస్టర్ అయినవైద్యులను సోల్ట్ గా నేరలు చేరవలయునని నిర్ణయించుదురు. ఇతర వైద్యులను బలవంతపరుపవచ్చును.

(5) బ్రిష్ నాకరీగి వైద్యునివలన తన కపకారము గలిగినదని భిక్ష్యుడు చేసినపుడు, అట్టి భిక్ష్యుడు విచారించు న్యాయస్థానవిచారణలో వైద్యుడు రిజిస్టరునవాడయినయెడల నేరమును రుజువుపడదు భారము రోగివారి హెచ్చుగా నుండును. వైద్యుడు రిజిస్టర్ కానివాడైనచో తాను తగినంత జ్ఞానముండి సాధ్యమగుంతర మాత్రమే చికిత్స జేసినట్లు రుజువుపడవలసి భారము గలిగి యుండును. అత్యధిక చికిత్స చేసి నట్లు రుజువుపడియెడల రిజిస్టరులో చేరిన వైద్యుడును, చేరిన వైద్యుడును సమముగ జైర్తు లే యగుదురు-గాని వ్యాధి కుదరలేదన్నట్లు మాత్రమున సత్యధిక చికిత్స చేసినట్లెంచబడును.

(6) రిజిస్టర్ చేసికొనిన వైద్యుడు తన కీజను రోగిపై సర్కారు, కోర్టులలో దావాచేసి రాబట్టుకొనవచ్చును. రిజిస్టర్ కాని వైద్యులు తమ హాకీలని తమై రోగులపై దావా చేసిన చెల్లదు.

(7) 1858 వ సంవత్సరపు కానమునుబట్టి సామాన్య వైద్య సంఘమునకు బ్రిటిష్ ఫార్మ్యాసియో అను గ్రంథమును సర్కారువారు ప్రయత్నించుట కనుమతి యొసంగబడెను.

ఇందు, సంఘమువారు నిర్ణయించిన ప్రకారము ఉచితముగు మందులు, వానిని తయారుజేయు పద్ధతులు, వానిమోతాదులు మొదలగునన్నియు, సంఘమువారు రిజిస్టరుపుడు ప్రయత్నించుచుందురు.

(8) పట్టణములలోను, కొన్ని జిల్లాలకు సంబంధించిన ప్రదేశములలోను రిజిస్టర్ అయిన వైద్యులు, సాంక్రామిక వ్యాధులు తగిలిన రోగులనుగూర్చి రోగి పేరు, రోగినికనించుకొను మొదలగు విషయములు వెంటనే సర్కారు అధికారికి నిర్బంధముగ దెలియబరుపవలెను. అట్లు దెలియపరిచినందుకు వైద్యులకు సర్కారువారు రొంత ఫీజునిచ్చెదరు.

మంత్రసానులు

పాశ్చాత్య దేశములలో మంత్రసానులవిషయమై విమర్శించుచున్నది.

విరోపాలాని శ్రీ వైద్యులు

రమారమి 50 సంవత్సరముల క్రిందట వరకు ఇంగ్లండు దేశములో శ్రీలు వైద్యము జేయుట కనర్హులను అభిప్రాయము ప్రబలియుండెను. 1874వ సంవత్సరములో అపాథికరీల కాన ప్రకారము శ్రీలను అపాథికరీల పరీక్షకు చేర్చుకొనవచ్చునని కాసింపబడెనుగాని

కాయచికిత్సక సంఘములను శస్త్రచికిత్సక సంఘములను ఇతర సంఘములుగూడ శ్రీలకు వైద్యపట్టాల నిచ్చుట కంగీకరింప లేదు.

1876 సంవత్సరములో శ్రీలను వైద్య పరీక్షకు చేర్చుకొన వచ్చునని యొక కానము పుట్టింపబడెను గాని యీ కాన మంతగ అన లులానికివచ్చి శ్రీలకు హెచ్చుగ ఉద్యోగములు మొదలగునవి ఇప్పటికి లభించినట్లు కానరాదు. ఇప్పుడు శ్రీలకు వోట్ల నిచ్చు స్వతంత్రము కలిగియున్నందున ఇక ముందు సత్వరముగ మార్పులు గలుగవచ్చును. జ్ఞానరాశిని సంపాదించి పెట్టియున్నారు. మన పురాతన గ్రంథములయంద నేక లోపము లున్నను మొత్తముమీద జ్ఞానరాశి తరతరములకు యభివృద్ధియగుచు వచ్చెను. గాని గడిచిన రెండు మూడు తరములనుండిమాత్రము, రాజకార్యపద్ధతులచే మనము మిక్కిలి దిగుబడియుంటిమి. మనకాస్త్రములకు ప్రాశ్నాహము లేకపోవుట యొక వైపునను, మనవిశిష్టకాస్త్రములకు అధికమైనప్రాశ్నాహము గలిగియుండుట మరొక వైపునను, ఈద్వి యుండుటచే మనము కృంగియుంటిమి. అట్లుండియు మనము నిరాశజెంద బని లేదు.

తూర్పున బంగాళాదేశములు ఆయుర్వేదకాస్త్రమునందలి రత్నములను బైటకువేసి వానినిమెరుగుజెట్టి వన్నె దెప్పించి ప్రకాశింపజేయుచున్నారు. అనేక గ్రంథరాజములు నవనకాంతులతో శాయశ్రేద్ధపతిభను చాటుచున్నవి. చాలమంది సద్వైద్యులకీ యపారమై దేశమున ప్రకాశించుచున్నది. మనరాష్ట్రమునగూడ కీర్తిశేఖరైన వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారు ఆయుర్వేదాభివృద్ధికై కాశ్యతమైన పునాదినిపేయున్నారు. పశ్చిమమున పూనా, బొంబాయి, గుజరాతు, జైపూర్ మొదలగు రాష్ట్రములందు మహనీయులగు సద్వైద్యులు ఆయుర్వేద ప్రతిభను, వైద్యకైతిజ్ఞాపుచున్నారు. సర్కారువారిపట్టి ప్రహేళికమును మనన- తేక- కేపోలు న న మహాజనులారా! సద్వైద్యులారా!

ఇంతవరకు పశ్చిమ దేశమునందు వైద్యాభివృద్ధికై జరిగిన పోరాటములను గూర్చి తమకు విన్నవించి యున్నాను. మనదేశమునందు గూడ ఆదినుండియు సద్వైద్యము వైద్యవిభజనము లేకపోలేదు. చరక ముక్రతాదుల యంత్ర సద్వైద్య లక్షణములు చక్కగ వర్ణింపబడి యున్నది. కువైద్యులు గర్భింపబడిరి. “కువైద్యులను బోషిం” అనగా రాజు కువైద్యులను శిక్షింపక పోవుటచే కువైద్యులు దేశములో నభివృద్ధిజెంది యనర్థ దాయకమగునని ముఖరమున జెప్పబడి యున్నది.

మనదేశము నందలి వైద్యపద్ధతి ప్రస్తుతము రాజపోషణ లేకపోవుటచే గౌరవహీనత జెందియున్నది-కాని మనమదైర్యము జేందవలసిన పనిలేదు.

పాశ్చాత్య దేశములందు ఇప్పుడు మనము గమనించు నభివృద్ధి మిక్కిలి నవనమైనదియని తమకు మనవిజేసి యున్నాను. 1858 దశ సంవత్సరమునకు పూర్వము వారు న్న శ్రీ సతీయును, మనమున్న సతీయును పోల్చి చూచినయెడల మనపరీక్షితుల నేకవిధముల బాగుగ నున్నట్లు నాకు బోచుచున్నది. మన పూర్వవైద్యులు మన కపారమైనట్టియు అనుభవసద్మైనట్టియు మనము రోగికాలములో జరిగిన గానములు కానములు

ఓవర్లాండు "4" ఒక గాలను వెట్రోలుకు 51½ మైళ్లు

ఒక ప్రధాన స్వీడను వారాపత్రిక కొద్దికాలము క్రిందట అనేక మోటారుకారులను వెట్రోలు వ్యయమును గూర్చి పరీక్షచేసియుండెను ఓవర్లాండు 4 మిక్కిలి మితవ్యయము గల కారుని నిరాఘాటముగా తీర్చానించబడెను. 51½ మైళ్లదూరము పోవుటకు ఒక గాలను వెట్రోలు మాత్రమే సెలవాయెను.

బెల్జియమునందు మరియొక పరీక్ష జరిగెను. వెట్రోలు మితవ్యయమునందు ఓవర్లాండు 4 కారులు మొదటి, రెండవ, మూడవ స్థానములను ఆక్రమించెను.

ఆమాదిరి పరిమాణము, బరువు, శక్తి మొదలగునవి గల మరియే యితర మోటారుకారుకంటెను ఓవర్లాండు "4" కారు మిక్కిలి మితవ్యయముతో నడువవచ్చును. దానిని మీరు మేము నిరూపించగలము.

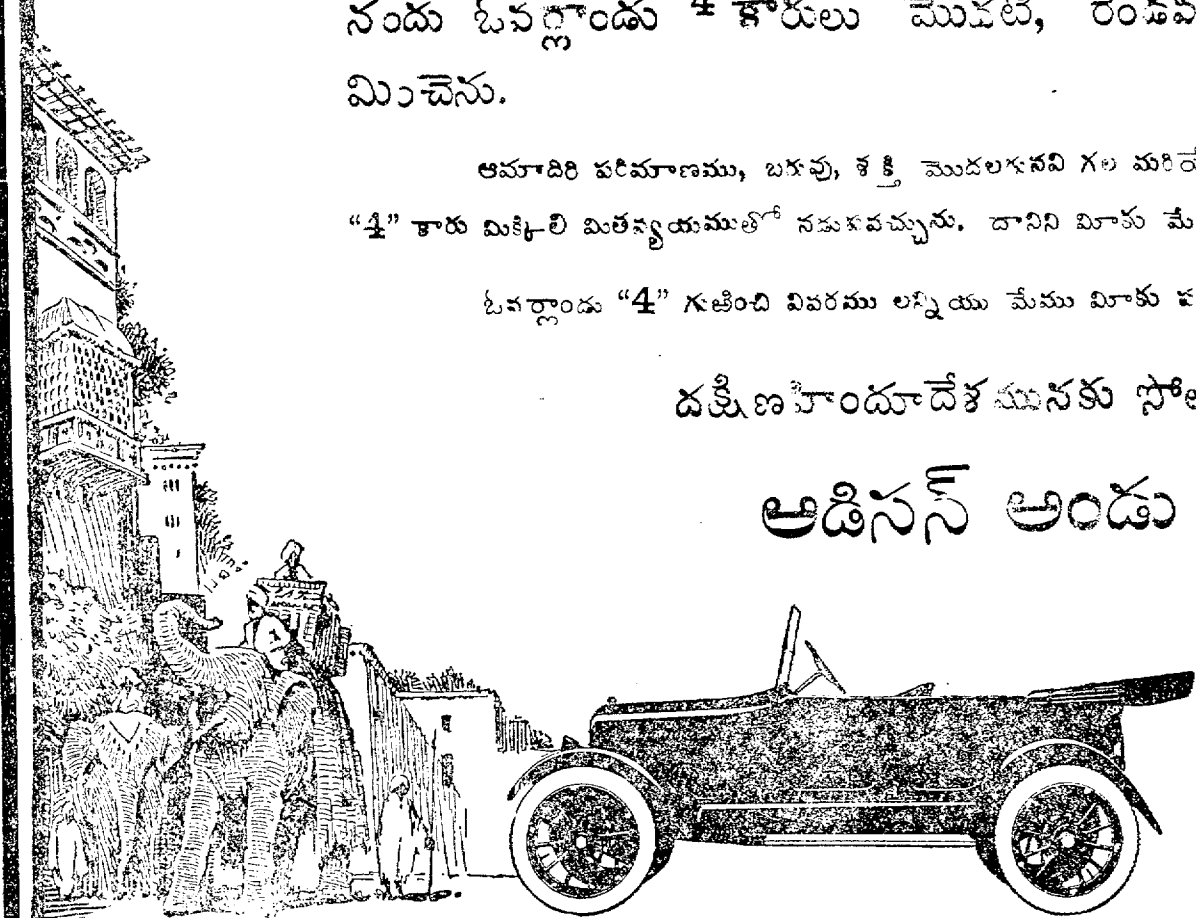
ఓవర్లాండు "4" గురించి వివరము లన్నియు మేము మీకు పంపవచ్చునా?

దక్షిణ హిందూదేశమునకు స్థానిక ఏజెంట్లు:

ఆడిసన్ అండు కో, లిమిటెడ్,

హైదరాబాద్,

మద్రాసు.

గలరు. ఇందులకు వైద్యుల జ్ఞానాభివృద్ధియు, వికసిత్యమును, మూలాధారములు.

నిఖిలభాషాభివృద్ధి మహామండలి యేనాడు స్థాపించబడినది. యానాడే మనలను గట్టియున్న యంధకారము కొలగిపోయినది. వారి మాగ్గును ననుసరించి వైద్య సభలు బోషక ప్రదర్శనములు, వైద్యుల యశోవ్యూహ, సర్వైద్య సన్మానము, వైద్య నిగ్రహము ఇవియే మనకు రాజబాటలు. వీని ననుసరించునము సత్వము నందభిమానమునను స్వచ్ఛత మైయున్నను అసత్యమును విస్మరించుచు నిజమైన శాస్త్రీయపద్ధతుల నవలంబించి పనిచేసిన యెడల నాయుత్సేహాభివృద్ధి యచిరకాలములోనే యగును.

మన రాజకీయవారు కొన్ని యాశలను మనకు జూపుచున్నారు. వర్తకమే ముఖ్యజీవనముగ గలిగియుండి రాజకీయ విషయములు వాణిజ్యాభివృద్ధికి యనుకూలించు మార్గములను జూచుకొనుచు వాని ననుసరించి మనలను పరిపాలించు విధానముల నశ్వేషించు రాజ్యాంగపద్ధతు లుచ్చస్థితిలో నున్నంత కాలము మనము దొంగతనమువారి సహాయమునకై యోగించుట వలన ప్రయోజన సుంతగా నుండవోదు. వర్తకాధికారమును ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును, నిజముగ మనశ్చేతిలో లేనంతకాలము మనకు దొంగతనమునా. శ్రేయోచేయదురద మనమానించుట నేలవిడిచి సామజీయముల యని నాయభిప్రాయము.

మనయభివృద్ధికియవదులగు జ్ఞానసంపాదనము. సోదరభావము, స్వాతంత్ర్యము ఇవియే మనగర్భభ్రాతృమును జేరుటకుచితమైన మార్గములని మనవి తేలికగా నుచున్నాను. నేనుప్రథమమున చెప్పినప్రకారము తిమిలిమింగలవ్యాయమును భవక. స్వాదరభావమును విస్మరించి సోదర భావమును నిరంతర సుభివృద్ధి చేయుటకై యాయుత్సేహాభిమాన లందరి నిబాధించుచున్నాను.

అమూల్య గ్రంథములు (849)

- (1) అర్థశాస్త్రము కల రూ 1-4-0; (2) స్వరాజ్య దర్శనము 0-8-0; (3) యుగంధరవిజయము(నవల) రూ 2-4-0; (4) పద్మిని (నవల) 1-4-0; (5) రామకృష్ణ కవితము 0-8-0. యం. ఆర్. కృష్ణారావు అండు కో, నల్లూరు.

సిద్ధమై యున్నది.

అవ తెనుగు ప్రాసీ చిన్న అచ్చులో ముద్రించిన చాకప్రకటనల కాచి మనపోకడు. ఇత్యాది సంపూర్ణాభివృద్ధి.

శ్రీ గాంధీ మహాత్మ ప్రణీతం బగు

ఆరోగ్యదర్శని

సంపూర్ణాభివృద్ధిని లేకుండ సంపూర్ణ స్వరాజ్యమును మనము నిర్వహించుకాలము గావున మనము 80 సంవత్సరముల ప్రపంచసంచారానాధికరణముగ గలిగించిన యీ ఆంగ్లేష్ ప్రభుత్వ ప్రతిమానమును ఆవిరీకరణమున. మనమును బూటక ప్రమాదాల జెప్పునాడు. శంకా, బుద్ధ, అజ్ఞానాదర్, సహనము శక్తిని మనమును తిరు ప్రపంచము కొర్రానమును 40 సంవత్సరముల నానుకూలపనే నిర్మించి దిని నలంకరించి. కాని, మనము 52 సంవత్సరమున ప్రపంచమంతయు నచ్చేరుచుండుటల జేయు విశ్రాంతి వినిపించి భారత స్వాతంత్ర్యస్థాపనాప్రయత్నముల జూడ జట్టి పట్టునం, ఓడిక, మనోనితలము లా మహనీయుని జీవివిధానభరితములు గాక మరేమి? జట్టి విధానమును చూచును దెలిసికొని మనయభివృద్ధి కలుగు నదయగిన శ్రీ ప్రభుత్వంబుగా? ఇందు నిరావధికితన్న బోధింపబడి యున్నది. వైద్యులకైతేను. బోషకము లగత్యములే. ప్రకృతిమూర్తిమాల నర్హించుట మూలముననే వ్యాధుల గాకుండ జీవకోసనవును. ఎట్టివ్యాధులు దట్టించినను బహుములముగ జిక్కిజేయవచ్చును. ఆరోగ్యమే యుగభవము. గుజరాతీ హిందీభాషలయందీ గ్రంథము శోకుశేలు కర్మచరి యుండెను. చక్కని ఆంగ్లీకరణము. పెద్దకచ్చు. పరిశుద్ధి మద్రాసు. ప్రతి 1-కి వెల రూ. 1-12-0, ఎ. పి. గా రూ. 1-2-0. 12 ప్రతులు: రూ. 8-1-0.

శీతు బ్రదిర్పు, మచిలీపట్నము లేక, పోస్టు జాక్కు 610, మైలాపూరు, మద్రాసు

కుమారోగ నిర్మూలనకు నిజమైన పూచీ

ఆయుర్వేదముతో గూడ ఆంగ్లేయవైద్యము, రోగ సాధ్యక వస్తు ప్రయోగ చికిత్స, జంతు ఆవయవ ప్రయోగ చికిత్స మొదలగు అనేక వైద్యశాస్త్రములు చదువుటవలన ఆయుర్వేద విజ్ఞానము మనకు చాగుగ కలిగినది. అపురూపము లగు ఓషధుల మహాత్మ్యము పర్యవసానులగు కోమలు వస్త్రాలవద్ద మిగుల శ్రమపడి కొన్ని ఆసాయములనుగొనై నేర్చుకొనబడి పరిశోధింపబడినవి. అస్తాదశ కుమారులు అన్ని అశ్వలలోను పూచీవైన కుద్ధులను. మా దర్శనపుండి బోషకము నేవించు కుమారులగులు వారికి గుణము కనుపించిన కొలది వాయిదాల వైని సామ్య యివ్వవచ్చును. ఆలాగు గుణము కనుపించక పూర్వముగాని, రోగము కుదురవచ్చునని రోగికి నమృతము పుట్టక పూర్వముగాని, సామ్యేమియు నియ్య నవసరములేదు. ఈ త్తన ప్రస్థుత్తన మూలముగ సహితము కుమారులకు చికిత్స చేయబడును. అట్టివారికి బోషకములు వి. పి. గా పంపబడును. అన్ని జాతుల కుమారులములకును అందరు రోగులకును ఒకటే దివ్య అవుషధముకాదు. ప్రతిరోగిస్థితియును రోగమును ఆలోచించి అందులకు తగినమందు యియ్యబడును.

దీప్తావయ నిర్మూల } వి. యమ్. రాజా
నాలయము. }
భీమునిపట్నము } (81౭) క్షయవ్యాధులకు ఘనమైన ఆయుర్వేద వైద్యులు.

శ్రీ బాలగంగాధర తిలకుగారి (547) సెక్యూరటీ కేసు (1437)

స్వరాజ్య ఉపన్యాసములు ప్రతి 1-కి రూ 0-14-0.

పండిత మధన మోహన మాధవ గారి జీవితము, పంజాబు ఆల్బర్ని ప్రతి 1-కి రూ 0-8-0.

వావిలి రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ బ్రదర్స్ 29౩, ఎస్. నగర్, కామ్రాజ్.

ఆంధ్ర పత్రిక

1921-వ సంవత్సరం నవంబరు నెల 12వ తేది
శనివారము

లాయదుబార్జిగారి గిల్లుహాలు ప్రసంగము.

లాయదుబార్జిగారు గిల్లుహాలులో ప్రసంగించుచు, ప్రపంచస్థితివిగూర్చి కొంతమారము తెలియజేసిరి. వాషింగ్టనునభి తరుణముయమున జరుగుచున్నదనిరి. వివిధదేశములను క్రొత్తసంగ్రామసాధనములను నిర్మించుచున్నవి. వెయ్యి కన్న నెక్కుడు విధ్వంసక యంత్రములను సమకూర్చుచున్నవి. సంగ్రామమంతరించి, సంధిసమావేశములుగూడ నానారాష్ట్రసంఘసభ తీర్మానముల గావించుచున్నను, ప్రపంచవ్యవహారములలో మార్పుగలుగలేదు. కలహబీజములు తొలగలేదు. మారణసాధనములను తగ్గించుటయే, రక్షణమార్గమని లాయదుబార్జిగారు బలికిరి. ఈ విషయమునుగూర్చి నిర్ణయించుటకు వాషింగ్టను సమావేశముగూడుచున్నది. కాని వాషింగ్టను సమావేశ మిక్కార్యమును నిర్వహింపగలుగునా? ఇంతవరకును నిర్మించబడిన సభలు నిర్వహింపజాలని కార్యమును, వాషింగ్టను సమావేశము మూలము జయప్రదముగ కొనసాగించునా? మారణయంత్రసాధనములను తగ్గించినంతమూత్రమున, కలహబీజము లంతరించునా? కలహబీజము లంతరించినంతవరకు, మారణయంత్రసాధనముల నెప్పటికప్పుడు హెచ్చుకేయవచ్చును. సంగ్రామములు పొడసూపకుండుటకు, వివిధజాతుల హృదయములలో మార్పుగలుగవలెను. నిజసాధారణ భావము ప్రవర్ధిల్లవలెను. లేనియడల, చీటికీమాటికి మనస్వర్థులదయించి, పోరాటములు జరుగును. పెద్దజాతులు చిన్నజాతుల స్వాతంత్ర్యమును అరికట్టదలచునంతవరకును, కరాధీన ప్రపంచమునం దింకను వ్యాపించునంతవరకును, మనస్వర్థులు తొలగిపోవు. అన్ని దేశములకును స్వాతంత్ర్యమున సరమను సంగతిని నిర్ణయించి తదను గణముగ ఏర్పాటులను కావించని ఎడల, ప్రపంచమునందు ఎప్పుటికప్పుడు పోరాటము లుదయింపక తీరవు. అన్నిజాతులకును స్వాతంత్ర్య మనుభవించుటకు సమానపు హక్కుగలదు. వాషింగ్టను సమావేశము వారు ముందుగ నీసంగతిని నిర్ణయించి, ఆపేర్పుట యద్దోపకరణములను తగ్గించువిషయమునుగూర్చి యోచించుట ఫలప్రదముగ నుండును.

సికాగోను నాయకు వగు డివెలరాగా రీవిషయమై అమెరికా ప్రతివాద్యమువారికి జవాబిచ్చుచు సత్యమును నానారాష్ట్ర సంఘమును నిర్మించినగాని యద్దోపకరణములు తగ్గవని చెల్లిపిరి. యూరపు భండమున సంగ్రామమున విజయముబడసిన జాతులు జాతీయ స్వపరిపాలనసూత్రము సంగీకరింపక బోవుటచే, నిజముగ నానారాష్ట్ర సంఘ సభ ఏర్పడలేదనియు, అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రము లీ లోకమును తీర్చవలయుననియు, ప్రపంచమంతయు అమెరికాపై తనదృష్టిని బాపియున్నదనియు, అందు ముఖ్యముగ ఇర్రెండుదేశ మిందుకొరకు వేచియున్నదనియు, డివెలరాగారు సూచించిరి. ప్రతిజాతికిని స్వపరిపాలనార్హత గల

దను సూత్రమును గుర్తించవలెవరకు, ప్రపంచ శాంతి చేకూరదని డివెలరాగారు చెల్లిపిన వాక్యములం దెంతటి సత్యముయినను ఇమిడియున్నది. ఈ సత్యమును గ్రహించక, ఇతరవిషయములగూర్చి ఎంతటి శ్రమపడినను, నేలనువిడచి సాము జేయుట యగును. స్వయంనిర్ధారణ సూత్రము ననుసరించి, అన్నిజాతులకు స్వపరిపాలనము ముందుగ చేకూరవలయునని ఇర్రెండుదేశ మేగాక, హిందూదేశముగూడ ఆపేక్షించుచున్నది. ప్రపంచ శాంతికిని, ప్రపంచ పునర్నిర్మాణమునకును, వివిధ జాతుల స్వాతంత్ర్యము బలపడుట యవసరమని భావించుచున్నది. వాషింగ్టను సమావేశమువారి విషయమును గుర్తించి నిర్ణయింప నిది, ఇదియు మరియొక నానారాష్ట్ర సంఘసభవలెనేవరిణమించును. ప్రతిజాతీయస్వార్థపరత్వమునవలంబించి వెనుకటివలె కయ్యమునకు కాలుత్రవ్వట సంభవించును. వాషింగ్టను సమావేశమునందును, ప్రస్తుత స్థితికి భంగముకలుగదనియే కొందరుసంకల్పించుచున్నారు. అయినను, ఇర్రెండుసమస్యను వాషింగ్టను సమావేశదృష్టికి దెచ్చుటకు ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. ఇర్రెండుసమస్య నొక్కదానిని గూర్చి వాషింగ్టను సమావేశము నిర్ణయించినను చాలదు. స్వపరిపాలనమంతవరకును నిరాకరింపబడిన జాతులన్నిటికిని నది చేకూరినగాని, శాశ్వత లాభము గలుగదు.

ఇర్రెండుసమస్యను త్వరలో కరిష్కరింప నెంచుటకు, వాషింగ్టను సమావేశము లాయదుబార్జిగారికి కొంతమరుకు పుట్టించి యుండవచ్చును. వాషింగ్టను సమావేశము వారీవిషయమును గూర్చి యోచించుకముందే, దీనిని ఆంగ్లదేశము సంతృప్తికరముగ వరిష్కరించునెడల ఇది ప్రపంచ శాంతికి తోడ్పడినదియగును. ఇర్రెండు సమస్యనుగూర్చి లాయదుబార్జిగారు గిల్లుహాలులో ముచ్చటించుచు, ఈవిషయ మిప్పుడు సందిగ్ధస్థితికి వచ్చెనని చెల్లిపిరి. లోకములు మూడుపక్షములందును గలవని వారు సూచించిరి. ఎవరికట్టుదలలను వారువిడనాడక, తమ కంతమే కొనసాగవలయునని ప్రతిపక్షమువారును పూనుచో, సమాధానము గుమరదని లాయదుబార్జిగారు బలికిరి. దేశ చారిత్రములో నిది యత్యంత సందిగ్ధసమయమని వారు చెబుచును, ముగితు లింతటి కష్టస్థితి నెన్నడును నెదుర్కొనలేదనిరి. సంగ్రామ సమయమునందుగూడ, లాయదుబార్జిగారింతటి విషమస్థితి గాంచలేదు గాబోలు. సికాగోనుపక్షమువారియందే గాక, తమయండుగూడ లోకము గలదని లాయదుబార్జిగారిప్పుడు బహిరంగముగ నొప్పుకొనవలసి వచ్చెను. అల్పప్రభుత్వమువారి సమయమున గావించినెంత యాటంకములవలన, తుదకు వారికే సప్తము గలుగునని లండను మైక్యుపత్రిక సయితము చెల్లిపినది. శతాబ్దములనుండియు కొనసాగుచున్న ఇర్రెండుదేశ ప్రాతికూల్య మంతరించునని సమయమున అల్పప్రభుత్వమువారు ఇర్రెండు దేశీయ లయియుండియు సందర్భములను గుర్తించ వలదాయని యడిగినది. అల్పప్రభుత్వమువారు అట్లు పెట్టినంతమాత్రముగ వారికి లాభము విశేషము గలుగకున్నను అనవసర సంఘర్షణమున కెడము గలుగును. ఇర్రెండు సమస్య తీవ్రతను లాయదుబార్జిగారు గుర్తించుచున్నందులకు సంతసింపవచ్చును. ఇటులనే ఈజిప్టుదేశ సమస్యగూర్చి ఆంగ్లదేశము శ్రద్ధవహించుచున్నది. కాని అక్కడను నిజనాయకుడగు జాగల్ పాపాగారిని వదలి, అడిల్ పాపాగారితో రాయబారములు జరుపుట, శోచనీయము.

ఇటీవలనే కొందరు పార్లమెంటుసభ్యులు ఈ జిప్టుదేశమునకు వెడలి అక్కడిసంగతులను కనుగొని ఆంగ్లదేశమునకు తిరిగివచ్చిరి. ఈజిప్టుదేశమునందు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ చిన్న మొదలు పెద్దవరకు వ్యాపించియున్నదని వీరు సూచించిరి. జాగల్ పాపాగారి నాయకత్వమునుగూర్చి ముచ్చటించుచు, మేజరు బార్నెసు అను పార్లమెంటుసభ్యు డిటులబలికెను. “ఈజిప్టుదేశపు భూమిపై వందలకొలది మైళ్లు పర్యటనము సలిపితిమి. ఈజిప్టుప్రజలను వేలకొలది జూచి, వారిలో మాటలాడియుంటిమి. ఈజిప్టుదేశ జాతీయత్వము ప్రతిఫలింపజేసెనె కి మనజాడవరయిన నున్న యెడల, ఆతను జాగల్ పాపా యొక్క శత్రుని మాకందరకును దోచెను. ఈజిప్టుప్రజలకును బ్రిటీషుప్రజలకును విరోధమెద్దియు లేదని మేము కనుగొంటిమి. మాకు కలుమారు లిటులజెప్పిరి. బ్రిటీషువారు ఈజిప్టుదేశములోనుండుట మాకిష్టమే. మాకు వారు యజమానులుగ నుండగూడదు. స్నేహితులుగ నుండవచ్చును. మాకు పాలకులవలెగాక, అతిధులుగ నుండవచ్చుననిరి. జాగల్ పాపాగారు ఈజిప్టుదేశమున లాయదుబార్జిగారి సాసమునాక్రమించుచున్నారు ఈజిప్టుదేశములోనే రాయబారములను సలిపినను జాగల్ పాపాగారిని వదలిపెట్టి బని చేయుట అనర్థదాయకమగును” ఈజిప్టువ్యవహారమునందును, ఆంగ్లదేశమునకును కొన్ని లోపములను కావించుచున్నది. అన్నిటికన్నను ముఖ్యముగ హిందూదేశసమస్య విషయమై లాయదుబార్జిగారు తమప్రసంగమున ముచ్చటించుటకు వింతగ నుండకమానదు. ఇతరమంత్రులుగూడ, హిందూదేశ విషయముగూర్చి ఉపేక్షభావము జూపుచున్నారు. ఇర్రెండు, ఈజిప్టుసమస్యలతో బాటు, హిందూదేశ వ్యవహారము నీసమయమునందే కరిష్కరింపక బోయినచో, ప్రపంచశాంతి సుస్థిరముగ నెలకొనజాలదు. ప్రపంచ పునర్నిర్మాణము కొనసాగలేదు. కామన్వెల్త్లో ఇందు విషయమై చర్చజరుగుటకయినను, ప్రభుత్వము వారవకాశ మొసగి యుండలేదు.

పార్లమెంటు సభవారీమారు గూడునపుడు, మాంటానూగారి వేతనముగూర్చి చర్చ జరుగుట కవకాశ మియవలయునని సర్ జాగ్సను హిక్కు గారు గోరగ, ఛేంబర్లెరుగారు సరియనిరి. ఆసమయమున హిందూదేశ వ్యవహారము చర్చకు వచ్చును. ఈమారు పార్లమెంటుసభ ముగియక మునుపు చర్చ జరుపుటకు కాలములేదనియు, ఉన్నను అందుకిది సమయముగాదనియు ఛేంబర్లెరుగారు బలికిరి గాని, కారణము లెవ్వియో వారు చెబుపలేదు. కలనల్ గ్రెట్టరుగారు, ఛేంబర్లెరుగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరముతో సంతృప్తిజెందక, హిందూదేశపు పరిస్థితులు నానాటికి చెడిపోవుచున్నటుల చెల్లియుచున్నదనియు, పార్లమెంటుసభ మరల గూడులోకలనే విషమస్థితి యుద్దెంచవచ్చుననియు బలకగ, అవసరమగుచో ఏసమయమునందయినను పార్లమెంటు సభను సమావేశ పరుపవచ్చునని జవాబిచ్చుటతో ఛేంబర్లెరుగారు సంతృప్తిజెందిరి. ఈ తరుణమున హిందూదేశమునుగూర్చి చర్చ జరుగవలయునని యానియన్స్టు సభ్యులు ప్రతిపాదించుట, నిర్బంధముల నింకను హెచ్చు కేయనిమిత్తమయినను, పార్లమెంటు సభవారు తమ యభిప్రాయ మెద్దియో చెబుపక తప్పించుకొనుట యసభ్యముగ గనుపించుచున్నది. దేశమునవిషమస్థితి యుద్దెంచుచున్నదని యానియన్స్టు సభ్యులు గ్రహించిరి. కాని, దీనినెదుర్కొనుటకు మార్గమేమి? ప్రజల స్వపరిపాలనా

భీష్మమును సఫలపరుచుట, లేక దండన పద్ధతుల నంతు లేక కొనసాగించుట? రెండవపద్ధతియిం తకుమున్నే విఫలమయ్యెను. ఇకముందును విఫలము గాంచక లేకదు. మొదటి పద్ధతివలన, హిందూదేశ సమస్య సంతృప్తికరముగ పరిష్కార మగును. పార్లమెంటుసభకు ప్రతిష్టయు దక్కును. లాయడు బార్నిగా రింకను తమ దృష్టిని విర్రండు దేశముపైవలె హిందూదేశముపై నిగుడించి నటుల కనుపించదు. కాని, కాలప్రవాహము లాయడు బార్నిగా రింకను ను త్వరలో కదల్చక మానదు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము కాంగ్రెసుసంఘము:

భవిష్యత్కర్తవ్యము

భవిష్యత్కర్తవ్యమును గూర్చి నిర్ణయించుటకు ఆంధ్రరాష్ట్రము సంఘము లే పటిడినము విజయవాడలో సమావేశమగును. విజయవాడలో, కాంగ్రెసు కమిటీవారు వెనుక నిర్దేశించిన కార్యక్రమముపూర్తియయ్యెను అఖిలభారతవర్షమువిజయవాడ కార్యక్రమమును సంపూర్తి జేయుటకు కుతూహలముజూపి, శ్రద్ధతో కృషినిచేసెను. విజయవాడలో గావించిన సంకల్ప మిటుల ఫలప్రదమగుట, విజయవాడకేగాక, ఆంధ్రదేశమున కంతకును అఖండకారవము గలిగించెను. ఆంధ్రుల ఐక్యతను ప్రకటింప లక్ష్యముచేసి ఆంధ్రరాష్ట్రము సంఘమువారు లేపు గావించెడి నిశ్చయము, ఆంధ్రులకేగాక, హిందూదేశమునకు గూడ మార్గదర్శకముగ నుండవలెను. ఆంధ్రు లీమార్గవలంబించెడి మార్గమునందు అవజయముగాంచుచో, కారవము కోల్పోయెదరు. అందుచే, మిగుల జాగరూకులై, పూర్వాపరసందర్భములను బాగుగ యోచించి, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి కనుకూలముగ కార్యక్రమమునేర్పరుచుట భావ్యము. నిరాకరణముతో బాటునిర్మాణముగూడ కొనసాగుచుండినగాని, కాశ్యతోపయోగము గలుగదని తెలిసిన విషయమే. విద్యాప్రతిష్ఠాపనల బహిష్కారముతో బాటు, జాతీయ విద్యా ప్రతిష్ఠాపనలను నెలకొల్పియు, న్యాయస్థాన బహిష్కారముతో బాటు పంచాయతులను స్థాపించుటయు, విదేశవస్త్ర బహిష్కారముతో పాటుస్వదేశవస్త్రనిర్మాణమునుకావించుటయు ఎటులయవసరములో దేశముగ్రహించినది వ్యతిరేక పద్ధతియను, నిర్మాణకద్ధతియు కలసి జరుగుచుండునపుడే, నిరాకరణోద్యమము సత్వరాభివృద్ధిగాంచును. నిరాకరణోద్యమమును విధ్వంసకోద్యమమని యాక్షేపించిన వారు, సయితము, ఆ యుద్యమము మూలమున దేశమునకు గలుగుచున్న నిర్మాణోపయోగమునజూచి నిరుత్తరులు గావలసివచ్చెను. శాసనోల్లంఘము వ్యతిరేకపద్ధతి. ప్రభుత్వశాసనములను గుర్తింపనపుడు, అందులకు ప్రత్యామ్నాయముగ నిర్మాణము జరుగుచుండవలెను. అప్పుడుగాని యాకద్ధతి కొనసాగనేరదు. ప్రజలు తమ సంస్థాపనలను తాము స్వతంత్రముగ జరుపుకొనుచుండవలయును. స్వరాజ్యోత్సాహము కార్యరూపము దాల్చుటకు, స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనలు సాధనములు. గ్రామపంచాయతులు, జాతీయవిద్యాలయములు, స్వదేశవస్త్రనిలయములు, స్వదేశధనాగారములు, మొదలగు ప్రతిష్ఠాపనలు గ్రామములందు స్వతంత్రముగ కొనసాగుచు, ప్రజల యక్కరలను తీర్చుచుండ, వ్యతిరేకపద్ధతియగు శాసనోల్లంఘనము కొనసాగును. లేనియడల, నది నిరభ్యంతరముగ కొనసాగుట కష్టసాధ్యమగును. ఆకారణముచేతనే కాంగ్రెసుకమిటీవారి తీర్మాన

మునందు శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించుటకు కొన్ని నియమముల నేర్పరచిరి. గాంధీ మహాత్ముడు ఈతీర్మానమునుగూర్చి ప్రసంగించుచు, వ్యక్తులుగాని, మండలములుగాని శాసనోల్లంఘనము నవలంబించక బూర్వము సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమమును ముందుగ పూర్తిజేసి యుండవలెనని వ్యక్తీకరించెను. ఆంధ్రరాష్ట్రము సంఘమువారీసందర్భములగూర్చి దూరమాలోచించుట యావశ్యకము. శాసనోల్లంఘనమనిన శాంత విప్లవమని, మహాత్ముడు నిర్వచించెను. శాసనాధికారము దీనివలన స్తంభితమగునని చెలిపెను. దీని భావమేమి? శాసనోల్లంఘనకుగడంగియడల, ప్రజలేశాసన బాధ్యతను వహించవలెను. శాంతిని కాపాడుటకును, దౌర్జన్య మేమాత్రము జరుగకుండజూచుటకునుపూచీనివహించవలయును. ప్రత్యేక పరిపాలనపు బాధ్యతను వహించవలసివచ్చును. కేవల సహాయ నిరాకరణమునందుకన్న, శాసనోల్లంఘనమునందుగల బాధ్యత యధికమని, గాంధీమహాత్ముడు కలుమారు చెలిపియుండెను. సహాయ నిరాకరణమునందు, ఇచ్చాపూర్వకముగ జేసెడి సహాయమునునిరాకరించిన చాలును. పర్యవసానమునకు బాధ్యత యంతగ లేదు. శాసనోల్లంఘనమునందు, దౌర్జన్యము సంభవించినను, ఏయితరయసభ్యులెవరములు చేకూరినను, ప్రజలపై వైతిక బాధ్యతగలదు. అందుచే సక్రమ నిర్మాణము ప్రకటన కొనసాగింది, శాసనోల్లంఘనము కొనసాగదు. శాసనోల్లంఘనము స్వరాజ్యసిద్ధికి కడకటి పద్ధతిగ భావింపబడుచున్నది. ఈపద్ధతియందవజయము గలిగిన, దేశమునిరాశ జెందవచ్చును. దేశమొకమారు నిరాశజెందిన, త్వరలో దాని నుండి కోల్పోనజాలదు. స్వరాజ్యసిద్ధికి శాసనోల్లంఘన మొకమార్గమయినను, స్వరాజ్యసిద్ధిగూడ దానియందే గలదు. అందుచే, సాధనమును గమ్యస్థానమును అందు మిళితయైయున్నవి. స్వరాజ్యసిద్ధి, ప్రజలసామ్రాజ్యములందే గలదు. వారికి దృఢ సంకల్ప మున్నచో, స్వరాజ్యము తప్పక సిద్ధించును. ప్రజల సంకల్పబలము ననుసరించి ప్రజాశయ సాఫల్యము సిద్ధించును. నిరాకరణోద్యమమునందలి వివిధాంశములను వారిసంకల్పమును బలపరుచుటకే ఉద్దేశింపబడినవి. ప్రతిమండలమున, స్వరాజ్యసిద్ధికి కృషిసలపవలెనని, గ్రామములన్నియు కార్యోత్సాహము జూపినగాని, అపని నెరవేరదు. గ్రామప్రజలు తామముజూపుటయనిన, నాయకులు నిర్బంధింపబడినను, వారు నిరుత్సాహముజెందక తమ ధర్మమును ధయిర్యముతో నెరవేర్చు శక్తిగలిగియుండవలెను. ఇందుకు ప్రజలు తమపైగల ప్రచండబాధ్యతను గమనింపవలయును. మున్నుండుగ శాసనోల్లంఘనమువలన వారెట్టి బాధ్యతను నిర్వహింపవలసివచ్చునో, ప్రజల కెరుకవలెనని వారి యభీప్రమును కనుగొనుటకు, ఆంధ్రరాష్ట్రము సంఘమువారు ఏర్పాటు జేయుట ఆవశ్యకము. ప్రజాభీప్రమును గైకొనక, ఏకార్యమును కొనసాగించినను, అవజయమున కవకాశముండును. ప్రజాభీప్రమును కనుగొనుటకు కాలమంతగ జెట్టును. శాసనోల్లంఘనమునకు ప్రజలలోగల పరాధీనత చాలగవలయును. పరాధీనభావము తొలగిన, స్వరాజ్యసిద్ధి చేరువులోనుండును. పరాధీనభావము తొలగుటకు స్వపరిపాలనమునకు దోహదమొసగెడి ప్రతిష్ఠాపనలు గ్రామములలో నిరాటంకముగ కొనసాగుచుండవలెను. అప్పుడు నిరాకరణమునకును నిర్మాణమునకును సమానాభివృద్ధి గలుగును. పాలకులు ప్రజల సంసిద్ధతను తప్పక పరికించెదరు.

ప్రజల మనోరథ మీదేరక మానదు. ఆంధ్రరాష్ట్రము కాంగ్రెసు సంఘ మందుచే, ఏయే ప్రాంతములలో నిరాకరణోద్యమ కార్యక్రమము బాగుగనాచరణలోనికి వచ్చెనో, ఏయే భాగముల ప్రజలు కాంగ్రెసు కమిటీ తీర్మానమును కొనసాగించుటకు ముందడుగు వైచెదరో ముందుగ కనుగొనుట భావ్యముగ నుండును. ఏ కార్యమునయినను ప్రజలు తమంతట తాము నిర్వహింప బూనినచో, అది నిరాటంకముగ జరుగును. స్వదేశోద్యమమును కొనసాగించుటయందేమి, తిలకు స్వరాజ్య సిద్ధికి కానుకల నర్పించుటయందేమి, శాసనసభల బహిష్కారమును కొనసాగించుటయందేమి, ప్రజలు తామముతో ముందుకువచ్చి బనిచేసియుండిరి. అవసరముగ త్యాగముల గావించుటకు వారందుచే వెచుడియరని నమ్మనచ్చును. కాన, నూతన కార్యక్రమమునుగూర్చి ప్రజల కెరుక పరచి, దానిని జయప్రదముగ కొనసాగించు బాధ్యతను వారికి వర్పించుటకు, ప్రజాభీప్రమును కనుగొనుట పాడియని వేరుగ జెప్ప నవసరములేదు. ఇటుల జేయుటవలన, శాసనోల్లంఘనము నవలంబించుట తామముండదని దలంప నక్కరలేదు. సందర్భముల నన్నిటిని గ్రహించినపుడే, నిజోత్సాహము వెల్లడియగును. లేనియడల, ముందుకు వచ్చెడివారు పలువురు పిమ్మట వెనుకడుగువైచుట తలస్థించును. అందువలన, యుద్యమమునకు మరింత నష్టముగలదు. హిందూదేశము విధితేక, ప్రజాభీప్రసిద్ధికారకు కడపటిమార్గముల నవలంబింప నిశ్చయింపవలసి వచ్చునపుడయినను, ప్రస్తుత మవలంబించెడి నిష్ఫలములగు పద్ధతులను మాన్పించి, సత్వర స్వపరిపాలన సిద్ధికి తోడ్పడుట, ఆంగ్ల దేశ ధర్మముగాదా? కరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యపు కోర్కెను అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసువ్వారా ప్రపంచమున కెరుకపరుపవలయునని, డిల్లీరాష్ట్రము కాంగ్రెసుసంఘమువారు తీర్మానించిరి. అంతటియవసరము గలుగకుండ, హిందూదేశసమస్య సీతోపు ననేభారతీయులసంకల్పమునకుకూలముగ పరిష్కరించుట కాంగ్ల దేశము బూరుకొనుట భావ్యము. అటుల గావించుకొన్నను, ప్రజల లోలోపల జూపెడి సంసిద్ధతములమున, ఆంగ్ల దేశము హిందూదేశపు స్వయంనిర్ణయాధికారమును గుర్తించకమానదు. ఆంధ్రరాష్ట్రము తనవిధి సేతరుణమున ధర్మబద్ధముగ నిర్వహించి, ప్రశంసకు పాత్రమగుగాక!

ఆంధ్రానుగారి పడ దౌర్జన్యము

తూర్పు ఆఫ్రికాలోనున్న భారతీయుల సహాయార్థము, ఆంధ్రానుగారిటీవల నాదేశమునకు వెడలి యుండిరి. ఉగాండాకు వెడలుచుండగ నెకరైల్వేస్టేషనుయొద్ద ఆంధ్రానుగారిని బలమగు దెబ్బలగొట్టెరనియు, పక్షము దినములవరకు వారు మరల లేచితిరుగుటకు వీలుండదనియు, సర్వెంటుఆఫ్ ఇండియాపత్రికకు చెలిసెను. మూరపియచు లొక రీదౌర్జన్యమునకు పాల్పడియుండురని, ఈపత్రిక తలచుచున్నది. భారతీయులకు న్యాయముపరిగిన, తెల్ల వారల పరువుపోవునని భయపడుచుండు వారు, ఆంధ్రానువంటి కరోపకారపారిణుని హింపించుటలో వింత ఎద్దియు లేదు. కాలసిలలో న్యాయము జరుగుటకు, మీలలేదని స్పష్టపడుచున్నది. భారతీయులనే గాక, వారిపక్షము వహించినవారినిగూడ బాధ పెట్టుచున్నపుడు, తెల్ల వారి ఆశయమెద్దియో తేటపడుచున్నది. లోకకళ్యాణమును వారు వాంఛించుట లేదనియు, తమజాతికి జెందని వారిని పీడించుచు, పర్లవివక్షతను జూపుచున్నా

ర నియు, గ్రహింపవచ్చును. ఆంధ్రాను గారే గాక, ఇంతకు పూర్వము భారతీయుల పక్షము వహించిన వారనేకులు గూడ కాలనీలలో భాగల ననుభవించిరి. కాలనీలు హిందూ దేశమునకు సహాయము జేయుననియు, సామ్రాజ్యభిమానము హిందూ దేశమున నింకను పెంపొందిన గాని లాభము లేదనియు భరికెడి వారు, ప్రస్తుత పరిస్థితులను గుర్తించినటుల గను పొందు. కాలనీలలో భాటు హిందూ దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము సిద్ధించినగాని, హిందూ దేశమున కర్హ కారవము గలుగనేరదు. ఆంధ్రాను గారి ఎడ గావించిన దౌర్జన్యమును హిందూ దేశమునకు గావించినటులనే భావించవలయును. ఇకనయినను, తడవు సేయక సోదరులన్య దేశములందు పడుచున్న కడగండ్ల బాపులకయినను, భారతీయులలో నన్ని పక్షములవారును అన్ని సంఘములవారును దృఢ సంకల్పముతో మాతృదేశ బంధ విముక్తికి పాటు బడుట, ప్రధానధర్మము.

విదేశ వార్తలు

నాషింగ్టను నగర

ప్రధానమంత్రిగారి యుపన్యాసము

గిట్టెనాల్ల నందు ఒకవిధము సంస్కృతమున కర్హ ప్రభుగారి యాచార్యము క్రింద లాడుతు జాన్గిగా రుపాసించిరి. ఆ సంస్కృతమున వార్తలు చెప్పిరి. నాషింగ్టను. సభ ఆ కాలమునందు ఇంద్రధన్వముంటిది. కాలముపరిపక్వము కాక పూర్వమే ఈ సభ జరింపలేదు. పూర్వముకంటె కఠినతను తెక్కున నాకనకర మైన సర్వగ్రామయంత్రములను చాలదేశములవారు ప్రోగుజేయు చున్నార. ప్రపంచరక్షణమునకు ఆయుధనియును మొక్కటియే మార్గము.

గతకర్తవ్యమునందు వర్తండు దేశమును అంగప్రామాజ్యము నందు సరిసహజ స్థానమును పొందగోరితిమి. ఇదివరకు కంటె ఈ సమయమున దీనిని లక్ష్యపెట్టు నూచనలుగలవు. మనము క్లిష్ట సమయమును సమీపించుచున్నారము. కాని సంది కుదురుటకు సంశయము లేదు. తప్పులన్నియు సొక పక్షమున మాత్రమేలేవు. మూడుపక్షమువారిగోను. ప్రతిపక్షమువారికిని త్రోధము గలదు. సంధిసభకు తాము వట్టి కుండేటికి మూడేకాళ్లని వాదించుటకు వచ్చినయెడల పరికారు. అందువలన వారివారి పక్షములవారు నెవరొకరు వచ్చును గాని శాంతి చేకూరనేరదు. ప్రభుమున మన కెక్కున బాధ్యతగలదు. మనము మనబలమును ద్విగుణీకృతము చేయవలసియగును.

మన దేశ పరిత్రమనందు ఈ మయము చాలాపాముభ్యుమై నది. ఇదివరకే మంగ్రులును ఎదుర్కొనవి క్లిష్టపరిస్థితులను మన మెదుర్కొనవలసి వచ్చెను. మన దేశమున కిదివర కే దేశమునకు లేనంతయులుగలదు. అందువలన చాల ఇబ్బందిగ నున్నది. కాని మనము ఇంతకంటె కష్టములను తాటితిమి. తుపాను సమ సెను. ఇక నభివృద్ధి చురుకుగా జరుగక పోయినను అభివృద్ధిమాత్రము నిశ్చయము. కృషివలననే రిక్తములగు ఖజానా పెట్టెలను పూర్తి చేయవలెను. కార్మికలొకము సంఘము ఆవరించిన మొక మద్యకృ మగుచున్నది. అంగ్లదేశముయెడల నమ్మకము. స్థిరముగ నున్నది. సరుకులేకుండ మైకి మాత్రము దాబుగా కన్పింపజేయు పద్ధతిని మన మెప్పుడును తెలిపెట్ట లేదు. మనము కష్టముల నెదుర్కొని వాని ఛేదించుకొని బయటికివచ్చితిమి. మనము కేవల ననుభవంప వలసికపు దనుభవించితిమి. జహుతులనుదలవలసినపు డందితిమి. మార్కె నెలనుండియు అక్రమము నెలనూ నెక్కున అంగ్లదేశము నుండి ఎగువతులు జరిగెను.

చి కి ర్న

కర్హ ప్రభుగారు విదేశాంగ మంత్రుల సభిసందించెను. నాషింగ్టనునైపు అందరును విశ్రాంతిలో నుంచుండిరి. మన బాధలను నవ్వించుకొనుటకు ఏకమార్గములమై అంతర్జాతీయ కార్యముల పరిష్కరించుకొనవలె నని ప్రభుగారు నుడివిరి.

భారత దేశవిషయముల చర్చ.

కామస్వ సభయందు సర్ విలియంజాన్సును హిక్కుగారి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు చాంబర్లెనుగా నిట్లుచెప్పిరి. ఈ సమావేశ

ము ముగియక పూర్వము భారతదేశవిషయము చర్చించుట సంభవము. అట్లుచేయుటకు ఈ సమావేశము ముగియక పూర్వము వ్యర్థమిచ్చును. ఆ విషయము చర్చించుట కిది సమయముగాదు. సర్ విలియము జాన్సును హిక్కుగారు ఈ విషయమును గురించి సభలో చాలమంది ఆతురత పడుచున్నారనియు ఈ వర్తమాన పార్లమెంటుసభలో భారతదేశమునుగురించి చర్చింపనే లేదని యు మాంటాగూగారి జీకమువిషయమై రాబోవుసమావేశమున చర్చించుటకు వాగ్దానముచేయ వలసినదనియు నుడివిరి.

దీనివిషయము చర్చింపవలసిన యావశ్యకతగలదని చాంబర్లెనుగా హెచ్చుకొనిరి.

విషయసీత

కామస్వ సభయందు ప్రాట్టెరుగారు పార్లమెంటును తమ వార జరుపుటకుబడులు సృష్టకాలమే ఆపియుంచుట గాదని దెలిపిరి. భారతదేశమున పరిస్థితి హేమాత్రమును అభివృద్ధిచెందుట లేదనియు, చెడుచున్న కనియు సమాచారముల వలన తెలియుచు న్నది. తిరిగి పార్లమెంటు సమావేశము కాక పూర్వము విషయ సీతి సంభవించవచ్చునని జెప్పిరి.

చాంబర్లెనుగారు ప్రస్తుతసమయమున భారతదేశమును గురించి చర్చింపదలపెట్టె ననియు అనవకము వచ్చినపుడు పార్లమెంటును సమావేశ పరుపవచ్చుననియు తెలిపిరి.

ఇంపీయల్ ప్రెజెంటేషన్

కామస్వ సభలో, సిల్వానుసుండి ప్రాన్సుకు పంపబడి కొన్ని కారణములచే ఇంగ్లండునకే పంపబడిన తేయాకునకు ఇంపీయల్ ప్రెజెంటేషన్ వర్తింపజేసిరా యని యడుగ కమాం డరు హిల్లనుయంగుగారు పత్తులైరమిచ్చుచు నిట్లుచెప్పిరి. సామ్రాజ్యములో సొక భాగమున తియారజేసి బ్రిటనునకు పంపిననే గాని ఇంపీయల్ ప్రెజెంటేషన్ వర్తింపదనియు ప్రస్తుతసంస్కరమున నట్లుగాక పోవుటచే వర్తింపదు.

ప్రాన్సు టర్కీ

అంగోరా రాయబారిగా ఛెరిడ్ చేగారిని ప్రాన్సుదేశము ననుంచుట కంగీకరింప బడినదనియు ఛెరిడ్ చే గారు పోనునకు చేరిననియు తెలియుచున్నది.

టర్కీలో బ్రిటిషుయుద్ధ ఖైదీలు

ప్రభువులసభలో న్యూటను ప్రభువుగారు, కెమర్లిస్టులు కల్పల్లో రాసన్ గారిని పెట్టినబాధలను గురించి సర్. పి. స్కాట్టుగారు పరకలో వ్రాసిన లేఖను గూర్చిజెప్పిరి.

కర్హ ప్రభువు గారిందుకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నిట్లుచెప్పి రి. నే లేఖను చదివితని. మిక్కిలి ఆశ్చర్యమును విచారమును గలిగించినది. అందుప్రభుత్వము వారివైమోపినందరు అధికారులు లేదు. నిజమగు విషయములు తెలియకపోవుటచే నట్లువ్రాసిన ట్లు గన్పించుచున్నది. టర్కీలోని బ్రిటిషు యుద్ధఖైదీలరక్షణను గురించి చాలపడుతున్నది. టర్కీవారు ప్రభుత్వమువారిని నమ్మకపోవుటచే వాళ్ళప్రశ్నార్థములు వృథాయాయెను. చిట్టచివర కు 118 టర్కీ ఖైదీలను విడుదలజేసి 80 మంది బ్రిటుషుఖైదీలను విడిచిమిమ్మకొనవలసి వచ్చెను. కలనరాసను గారు తన సుగౌరవముగ మాడలేదని వ్రాసెనుగాని అతని హాదాబుతగన గౌరవముతో నెతురుప్పులాదరించిరినిఇతరపోట్లనుండి తేలి వెను కలనల్ రాలనుసనుగానిని నే నెరుగుదును అతనిని త్వర లోవిడుదల చేయంపవలెనను యుద్దేశముతో భారత సేనానా యకుడగు నాథనిసోదరునిలో చాలప్రత్యుత్తరముల జరిపితిని కర్హప్రభువు నుడివెను.

అల్బర్నూవారికి హెచ్చరిక

టైముస్ పత్రి ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. ప్రభుత్వమునకును సిన్ ఫీసులకును సంధి జరిగిన తరువాత తమ స్థితి ఎట్లు మారునో తెలిసికొనక పోవచ్చును.

ఎన్నికలు వచ్చిన యెడల తాము దక్షిణ విర్లండునుండి వేరుగానుండు యుద్దేశమును బ్రిటిషువారు బలపరచెద రని చాల మంది తలచుచున్నట్లున్నది.

కొన్ని పరతులమీద సామ్రాజ్యములోనుండుటకు ఒప్పు కొని నప్పటికిని ఆ ప్రజలను నిర్బంధపెట్టుటకు బ్రిటిషువారు ఇచ్చగింపని దెలియకపోవచ్చును. ఎన్నియో యెండనుండి వచ్చుచున్న విరోధములు స్వేచ్ఛమైతితో నంతముందిన యెడల దేశము యొక్క ఆర్థికగౌరవమునకు భంగము తగుండ శాంతి చేకూరిన యెడల బ్రిటిషువారు ఎట్టి త్యాగమునైనను జూపెద రని ఇంకను తెలియకపోవచ్చును. సోదరదేశీయుని భావముతో దేశముయొక్కస్థితిని దెలిసికొనవలసిన వేరుగోరుట నవసరము.

ఈజిప్టువారి మాశయము

పార్లమెంటుసభ్యులుమాచించిన ఫలితములు

మేజరు హారిబారన్సు. జి. ఎస్. /స్పాక్ మొదలగు పార్లమెంటు సభ్యులు ఈజిప్టుపార్లమెంటువారికోరికపై నాదేశమును దర్శించి స్వంతముగా సమాచారములను రాజకీయపరిస్థితులను గమనింతుటకు జరిగి. వారు తిరిగి లండనునకు చేరిరి.

మేజరు హారిబారన్సుగారు పెరిట్రునన్యను సంఘమువారి తో మాటలాడు సం దర్శము న నిట్లు చెప్పిరి. ఈ జిప్టుదేశమునందు స్వజాతీయత ప్రబలుచున్నది. ఆబాలగోపాలము స్వాతంత్ర్య పక్షయే ముఖ్యముగ గన్పించుచున్నది. పొటక్టరేటు క్రింద కొన్ని సంస్కరణలు చేయుటకు మిల్టరు సంఘము ఈజిప్టునకు వెళ్లెను. పొటక్టరేటును నియమితి గల్పించుట చేతనే ఆ సంఘము బహిష్కరింపబడెను. చిన్న చిన్న విషయమునుగురించి వారిలోవారి కట్టి యభిప్రాయభేద మున్నను పొటక్టరేటు పోవలెనయే అందరును గోరుచున్నారు.

మిల్టరు కమిషనువారు తా మేయభిప్రాయములతో వెల్లిగో వానికిన్న ఆతిథ్యములైన యభిప్రాయములతో తిరిగి వచ్చిరి. ఈజిప్టు స్వతంత్రతను గోరుచున్నదనియు, జగ్జూల్ పాషా ఈజిప్టుయొక్క అభిప్రాయములను దెలుపకలవాడనియు నానంఘమువారు నూచించిరి. సంఘమువారు అధికారతరముగ జగ్జూల్ పాషా రాయబారము ప్రారంభించిరి. కర్హప్రభువు అధికార రాయబారములను అడ్డిపాషాగారితో ప్రారంభించిరి.

ఇది, విర్లండు సంస్కరమున మంత్రవర్తములలోని సభ్యులొకరు అధికారతర రాయబారముల నుడిచెలరాగారితో జరుపుచుండగా ఈ విషయములో అధికారరాయబారమును మిడిల్టరు ప్రభువునకు మార్చినట్లుండును. వివిధపార్టీ యుద్దేశములలో మార్పులు గలిగిననే దప్ప ఇట్టి మార్పు సరిగాదు. ఈజిప్టు విషయములలో గూడ వారి అభిప్రాయములు మారిననే దప్ప నిట్లు మార్పు గావించరాదు.

మేము ఈజిప్టులో నెట్టిమార్పులు జరిగిననో దెలిసి కొన జనితిమి. ఈ జిప్టులో శం ద ల కొ ల డి మైక్లప్రదేశమున ప్రయాణములను గావించితిమి. వందల కొలది ఈజిప్టువాసుల యభిప్రాయములను గమనింజిమి. ఈజిప్టు అనుభవముల వలనను ఈజిప్టుయొక్క హృదయమును దెలుపకలవాడొక్క జగ్జూల్ పాషాయేయని తేలివది బ్రిటిషు ప్రజలకును ఈజిప్టుప్రజలకును భేదములేదు. ఈజిప్టులో చాలమంది ప్రజలు బ్రిటిషువారు తమతో సమానముగ నాదేశము నుండవలెగాని తమవై సభికారము జేయుటకు వారుండరాదనియు, స్నేహితులవలె నుండవలెనుగాని యజమానులవలె నుండరాదని తెలిపిరి. మనకు మనలాడుడు జార్జివల్ ఈజిప్టునకు జగ్జూల్ పాషా యుండును. మన రాయబారములతో నాతనిని వదిలి పిట్టిసయెడల చాంసపాయము సంభవించును.

ఆయుధ నియమము

డివెలరాగారి యుద్దేశ్యము

ఆయుధనియమమును గురించి అమెరికను ప్రెస్ ఏజెన్సీ వారు డివెలరాగారి యుద్దేశ్యము నడుగగా నిట్లుజెప్పిరి. పారిసు నందు, నిజమగునా నాస్త్రిసమితి తప్పు మరేదియు సరియగు ఆ యుధనియమమును జరుపజాలదు. అందులకు ప్రధానమగు నాతీయ స్వపరిపాలనాసూత్రమును యూరపుసంగ్రామమునందు విజయులైనవారు ప్రోసిచేయుటవలన నట్టి నానారాస్త్రి సమితి జేకూరుట సంభవము. సంయుక్త రాస్త్రిములన్నిటిని సరిజేయగలవు. ప్రపంచమంతయు సమితికావైతే జూచుచున్నది. అందు విర్లండు దేశము మొదటిది.

ఇటీవల కలకత్తా నగరమందు దొంగతనములు, హాస్తికు వివరీతముగా హెచ్చిపోవు చున్నవి.

5 తేదిని చిర్ర పూడి అగ్రహారంలో శ్రీయుత వెంకట వాడ నరసింహంగారు అనహామోద్యమమును గురించి ఉపన్యసించిరి. తిలకునిధికి 300 రుపాలు వసూలు చేయబడెను.

నెల్లూరుటవుకలోనుండు జనాభాశ్రమిగ్రామములలో కొరమాని బహద్దూర్ ఆర్. ఆగాసాహెబ్ జనరల్ కలెక్ట్రాక్టరు మునిసిపల్ కాౌన్సిలరుగారు 8 తేదిని లంగరు ఖానా బీదలకు భగ్యముగా అన్నము పెట్టించినారు. ఆదియును గాక నెల్లూరు టవుకలోనుండు హిందూ ముసల్మాన్ బీదలన్ని (500)మంది కిభోజనము పెట్టించినారు. పీరు నెల్లూరు టవుకలో భగ్యముగా గోమెత్త్రీలకుగానునీళ్లు తెచ్చుకొనేపీలుగా 8 కొరాయీలు పెట్టించినారు. ఇంకారెండు కొరాయీలు కట్టి చుచున్నారు. బీదలకు చాలాసహాయము చేయచున్నారు.

జూబులు

ఉద్యోగబహిష్కారము

గోదావరి జిల్లా అమలాపురం తాలూకా ముమ్మడివరం డివిజన్ లో ఉన్న గాడిలంక గ్రామకర్షణ రంగు కేసాప్రగడ సూర్యనారాయణ మూర్తిగారు తమ కుమార్తె వివాహసమయమున తిలక్ సూర్యరాజ్యనిధికి నూట పదుహారు రూపాయలు చందా యిచ్చినందుకు గాను 8-11-1921 వ తారీఖున ముమ్మడివరం డివిజన్ మేజిస్ట్రేటుగారు తమ ఆజ్ఞను కమిషనరు సమక్షమున అయినదగ్గర పేట మెంటుపుచ్చుకొని యున్నారు. తన సొమ్ము తాను దానము చేసికొనుటకు స్వతంత్రము లేని యుద్యోగము తమకు అక్కర లేదని యాక్రంది నిధిగా రాజీనామా యిచ్చినారు.

శ్రీగాంధీ మహాత్మయైనను.

మహారాజశ్రీ, ముమ్మడివరం డివిజన్ డిప్యూటీ

తహశీల్దారువారి సముఖమునకు

గాడిలంక గ్రామకర్షణ వ్రాసి దాఖలు చేసిన రాజీనామా. దేశభివృద్ధికి ప్రజలకు సత్కారము సహాయనిరాకరణమును బోధించు పాటుబడుచున్న మన మత గురువులువారగు శ్రీ కంకరాచార్యులవారిని మన హిందూ ముసల్మాను సోదరులగు శ్రీ గంపల గూడెం కుమారరాజుగారు, దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు, అలిసోదరులు మున్నగు మహామహుల నెందరినో నిర్ణేతు క ముగ ప్రభుత్వము వారు పట్టుకొని కారాగారబంధులుగా జేరిరి. కాంగ్రెసు ప్రచారకులకు బంయిచ్చినంతమాత్రమున, భోజనము పెట్టినంతమాత్రమున మాట్లాడినంతమాత్రమున కర్షణము అధికారులయ్యగ్రహము నకు పాత్రులై తమయుద్యోగముల గోల్పోవుచున్నారు కై కలూరులో జరుపబడిన కృష్ణాజిల్లా గ్రామపుర్యోగుల సభకు వెళ్లిన గ్రామిణీయులను సస్పెన్షన్ నేయవలసినదిగా జిల్లా కలెక్టరుగారు వుత్తరత చేసిపట్టు వినియున్నారు. ఇందుకు రుజువుగా నేను తిలక్ సూర్యరాజ్యనిధికి చందా యిచ్చినందుకు గాను తమరు నా వల్ల నిన్నటిగోడన పేట మెంటుపుచ్చుకొనియున్నారు. కాంగ్రెసు ప్రచారకులకు బంయిచ్చి భోజనము పెట్టిన కర్షణములయొక్క ఉద్యోగములు ఏమైనవో, నాపుర్యోగము అట్లే కావచ్చునని నమ్ముచున్నాను. గ్రామఉద్యోగియులు యెవరికైన బంయి ప్రభుత్వమువారి ప్రాపకం కావలెను. ధర్మము చేసుకుంటే ఉద్యోగస్థుల ఉద్దేశ్యములనుబడయవలెను. భోజనము పెడితే అధికారుల అనుగ్రహము కావలెను. ఎంత ఆశ్చర్యము! తన గృహము యితరులకు బంయిచ్చుటకు తనకు స్వతంత్రము లేదా! తనదబ్బు ధర్మము చేసుకొనుటకు తనకు స్వతంత్రము లేదా! ఇంత స్వతంత్రము లేక పోవుట కియ్యుద్యోగమేకదా! ఎంతకాలమీ దాస్యత్వమునీయవలెనో తెలియకున్నది. స్వతంత్రమునకు ప్రతిగునుజుడును పాటుపడవలసిన విధియైయున్నది. గనుక నేను కూడ స్వతంత్రముకొరకు పాటుపడవలసినవాడ నగుటచేత యీనిరంతర ప్రభుత్వముక్రింద అస్వతంత్రులైన యీ ఉద్యోగములుచేయుట మహాపాతకమని యెంచి నా పుర్యోగమునకి రాజీనామా దాఖలు చేయడమైనది. దానధర్మ జప తపములకు మీ యిష్టప్రకారం నడిచే అస్వతంత్రునికెవ్వరికైన నోసంగివారిచే యీ దాస్యత్వము చేయించుకొనుటకు కొరవడున్నాను. ఈ రాజీనామాను మీరు స్వీకరింపక పోయినప్పటికి యీ పయ్యపుత్తిని యీ తేదీనుండియే సలుప నని శ్రీ గాంధీమహాత్మ్యుని సాక్షిగా విన్నవింపుచున్నాడను.

8-11-1921 చిత్రించవలెను. ఇట్లు విన్నవించు విధేయుడు, (ద) కే సూర్యనారాయణమూర్తి

గరర. వ శేక్షు ప్రయోగము.

సత్యపథి తాలూకాలో, పొణుకుపాటి వెంకటనాగ భూషణం, పొణుకుపాటి అప్పయ్య, ముగపాటి చిహనుమయ్యగార్లు, చెండుమానులవరకు గుంటూరు డివిజన్ లో ఉపన్యాసముల నియ్యగూడదని, గుంటూరు సబ్ డివిజన్ మేజిస్ట్రేటుగారు. క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్డు గరర వ శేక్షుగల వాగ్దాన నోటీసులను 10-11-1921 తేదీని జారీచేయించిరి.

పులివెండల

పులివెండల తాలూకాలో ప్రచారము చేయు బండ్లపల్లి శ్రీనివాసులుగారికి పులివెండల తాలూకా సబ్ మేజిస్ట్రేటు గరర వ శేక్షు ప్రకారము ఉపన్యాసంపూడదని నోటీసులను జారీచేయించెను.

ద్వితీయ ఆంధ్రరాష్ట్ర అధిమండల మహాసభ

ఈసభ గతమార్చి 18, 19 తేదీలను యేలూరులో హైదరాబాదువాస్తవ్యులగు భాగ్యరెడ్డిగారి ఆధిపత్యమున జరిగినది. అన్ని ప్రాంతముల నుండి అధిమండల ప్రతినిధులు సభకు వచ్చియుండిరి. నిమ్మజాతులను వుద్ధరించుటకు శేషశేయుచున్న సుప్రసిద్ధ శేఖర్లు అందరూ వచ్చియుండిరి. గుంటూరు మండలవాస్తవ్యులు మాజాతిని వుద్ధరించుటకు అధిష్టతముగా పాటుబడుచున్న మ||రా||రా|| కల్లపాటి హనుమంతరావు పంతులుగారు ఈ నెల 4 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తమ ద్వితీయ ఆంధ్రరాష్ట్ర అధిమండల మహాసభ చేయుచున్నామని ప్రకటించియుండిరి. యిదిమాకు వింతగా కనబడుచున్నది. హనుమంతరావు పంతులుగారు శ్రుతియనుకర చేయక ద్వితీయసభయని ప్రయత్నము చేయుచున్నందులకు వారి అభిప్రాయమును లోకమునకు తెలుపుదురుగాక. ఏలూరులో జరిగిన రెండవసభకు తాము వచ్చి రెండు తినుములుండి మమ్ముల నెంతయో ధన్యుల జేసి యుపన్యాసములిచ్చి ప్రధమసభ బెజవాడలో జరిగిన తరువాత ద్వితీయసభ లచ్చటను జరుగలేదని ప్రతికూల ప్రకటించుట చాలవిరుద్ధముగా నున్నది.

నరా శైలి దేవేంద్రుడు

రాయుడుగంగయ్య

ఎత్తిల సూర్యనారాయణ

బందరు వార్తలు

(స్వీయ విశేషం)

నవంబరు 10:—9-11-21 నాడు మధ్యాహ్నము రెండు గంటలరైలులో ఆంధ్రరాష్ట్ర దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారిని ఇక్కడ విచారణ నిమిత్తమై తీసికొనివచ్చిరి. వారి రాకనుగూర్చి ముందుగా తెలిసిన పురజనుల నేతలు రైలునొద్ద ఆ మహాపురుషుని దర్శనార్థమై పోయి కాదుకొని యుండిరి. గోపాలకృష్ణయ్య రైలుదిగిగానే వానిని పుష్పమాలాంకృతుల జేరిరి. అక్కడి నుండి సుబై టాకెటును భజనలతో మహాత్మ్యము సాగినది. పోలీసువారుగూడ తమ సహజకాంతియను విడి భజన సంగీతమందలి జాతీయభావముల గ్రోలిభాయన శాంతియుగ నడిచిరి. సుమారు మూడుగంటలకు శ్రీ ఆంధ్రరాష్ట్ర గోపాలకృష్ణయ్యగారు సుబైటాకెటు ప్రవేశించిరి. ముట్నూరు కృష్ణారావుగారు, కాతా శ్రీరామశాస్త్రిగారు మున్నగు సుప్రసిద్ధ నాయకులు వారిని దర్శించిరి. వారు కొంచెము చిక్కి బలహీనులగు నున్న మండలికముగోరవెండములోడ సుతాహపూరితులై యుండి జూపరులకు ప్రోత్సాహాన్ని తులులట్లులు భాషింపుచుచ్చిరి. శ్రీ ఆంధ్రరాష్ట్రము వచ్చినరైలులోనే మ-రా-రా-శ్రీ భట్టిపాటి నారాయణకాకారావుగారును విజయము చేసిరి, వీరిమైనగూడ నొక వారంటున్నది. వీరిని పట్టుకొనుటకై పోలీసువారు వెదకుచుండిరి. ఆసంగతి వారికి తెలిసియే యుండి పోలీసువారికి శ్రమ నీకుండగలదులకు వారే యిక్కడికి వచ్చిరి. రైలు దిగగానే యొక పోలీసు యుద్యోగి వారికి వారంటు సంగతి రహస్యముగా తెలిపెను. ఇది వాకిడికాకే తెలియును. నేనుపోయి ఒకటి రెండు రైలులు వ్రాసివేసి నేనే నచ్చెదనని శ్రీవారు తెల్పిరి. ఆంధ్రరాష్ట్రమో తమను పట్టుకొనినటులనే మిత్రులకు రైలులు వ్రాసివేసి, తలకు చాకులతో నుపన్యాస మిచ్చు వ్యాజమును గల్పించుకొని వెదబజారునకు వెళ్లిరి. ఉపన్యాసమునా హము జరుగుచుండగానే పోలీసు యిచ్చెట్టరు వచ్చి వారంటు తెచ్చిరి ననెను. నేనందుకు స్వసిద్ధముగ నుండినని చెప్పి వానిని కరస్పెక్టర్ గారవించి, దశదశల నుండి జయజయ ధ్యానములు మిన్నుముట్టుచుండ, పోలీసువారు తెచ్చిన జుట్టాబండిలో సుబైటులులకు వెడలిరి.

10-11-21 నాడు మధ్యాహ్నము 124 ఎ సెక్షనుక్రింద శ్రీ ఆంధ్రరాష్ట్ర గోపాల కృష్ణయ్యగారి విచారణ ప్రారంభమైనది. సార్వభౌమ రిపోర్టు వారి బెజవాడ యుపన్యాసమున జరిగి వినిపించినాడు. దొరతనమువారి న్యాయవాది సిడివి హనుమంతరావు పంతులుగారు కొన్ని ప్రశ్నలను అడిగి సార్వభౌమ రిపోర్టు చేత నేరాకోపణకు తగు అంశములను చెప్పించిరి. గోపాల కృష్ణయ్యగారు తన యుపన్యాస మంతయు సరిగా వ్రాయబడి యుండలేదనియు, అసందర్భముగా కొన్ని కొన్ని భాగములను విడదీసి వానిని తన యుపన్యాసముగా ప్రదర్శించెనని చెప్పిరి. ఉపన్యాసమును వ్రాసినవానిని కాను పరీక్ష చేయవలసి. ప్రతివాదమును సలుప నెంచలేదని. రేపటి వఱకు విచారణ ఆపబడినది.

చిత్తూరు మండల వార్తలు.

తిరుపతి పురపాలక సంఘమువారు ఈనెల 4 వ తేదీన, సంఘసభలో, శ్రీమాన్ టి. కే. నరసింహాచార్యులవారిని అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనిరి. వీరు మాజిల్లాలో ప్రధమమున సహాయ నిరాకరణ మవలంబించినవారు.

చిత్తూరు పురపాలక సంఘమువారు ఈనెల 8 వ తేదీన జరిగిన సంఘసభలో శ్రీమాన్ చెటూరు దొరస్వామయ్యగార్ గారిని అధ్యక్షులుగా సంఘమువా నెన్నుకొనిరి. వీరు చిత్తూరు మండల కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షులు. వీరు ఆంధ్రరాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక సంఘములోకూడ నొకసభ్యులుగా నున్నారు. కనుక మామండలములోని రెండు మునిసిపాలిటీలున్న, సహాయనిరాకరణవాదులనే అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనిరి.

నోలేరు:— దువ్వూరిసుబ్బయ్య గారున్న, యిటీకాల నూన్యనారాయణగారున్న మాగ్రామము విచ్ఛేసిరి. శ్రీలక్ష్మీ శ్రీమతి పాటివల్ల చెంచులత్తుమ్మగారి యాజమాన్యముక్రింద శ్రీకృష్ణవిద్యాలయ భవనమును సుమారు 4000 మంది శ్రీలు సమావేశమైరి. శ్రీసుబ్బయ్యగారు పాతివ్రస్థ్యమున గూర్చియు ప్రస్తుత రాజీయపరిస్థితులను గూర్చియు పంజాబునాథ్యలను గురించియు రెండు గంటలకాలము గంభీరపన్యాసము గావించిరి. తరుపతి. అచ్చట సమావేశమైన నాశీత్తుములు యింతటి నుండి మేమువిడచేక ప్రయత్నములను కొనవని ప్రమాణములు చేసిరి. తరుపతి బహిరంగసభ మ-రా-శ్రీ మేములపల్లి శ్రీరాములుగారి అధ్యక్షులక్రింద గావించబడెను. మ-రా-శ్రీ యిటీకాల సూర్యనారాయణ కథంపాటి సాంబయ్య వడ్లమాడి ముత్తేశ్వర ప్రసాదరావుగార్లు ప్రస్తుత ప్రభుత్వముయొక్క చర్యలను గురించియు పన్నులబాధలను గురించియు విపులముగ నుపన్యాసించిరి. వీరుగూడ శ్రీసుబ్బయ్యగారు రుపన్యాసించిరి.

రెంగునూరు వార్తలు:— 7-11-1921 సం॥ సాయంకాలము 5 గంటలకు వైశ్యసంఘమువారి యాదరణమున ను॥ గుండు రావుగారి యగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద సి. వేంకటమునయ్యపెట్టి గారిసత్తముచేతులలో నొకబహిరంగసభ జరిగెను. గోదావరిజిల్లా రాజుమహేంద్రవర నివాసులగు గానాల రామమూర్తిగారు “స్వదేశ”నిగూర్చి సుమారు 3 గంటలకాల మాంధ్రభాషయందు గంభీరపన్యాస మొనర్చిరి. దేశీయసంఘమువాడు 8-11-1921 సం॥ సాయంకాలమునందు మింటాఅస్సత్రియమిటుగల మైదానములో మైసూరు కాంగ్రెస్ కమిటీ అధ్యక్షులును రిలైర్లు ఫిఫ్తజ్జి యునకు మ॥ కల్లూరిగారి నాయకత్వముక్రింద నేర్పాటుచేసిన బహిరంగసభయందు శ్రీయ్యత గానాల రామమూర్తిగారు ప్రస్తుత తీర్థి అనువిషయమునుగూర్చి ఆంధ్రభాషయందే సుమారు రెండు గంటలకాల ముపన్యాసించిరి. వీరి యీయహోపన్యాసమునకు సుమారు రెండువేలవారు లభించిరి. స్వదేశీవిషయమున నొకడ ఉత్సాహము గనుల్గొనుటచే యింకను వీరియుపన్యాసములకై యిక్కడివారు కొన్ని పౌరసభ లేర్పాటు చేయుచున్నారు. ఇది కర్నాట మైనను వీరియొద్ద మిక్కడివారికి సులభముగా తెలియుటచే విదేశ ప్రబుధహిష్కారము బాగుగా సాగుచున్నది.

కరాచీ తీర్మానము-దివి తాలూకా నాగాయలంక:— బాపట్ల తాలూకా మన్నవ భీమవరం తాలూకా కాపవరం 2 పాలమర్రు 3 అండి అగహరం 4 కుప్పనపూడి 5 తోకల పూడి 6 గొల్లల కోడే 7 కరగపర్రు 8 వేళిపూడి 9 కోపల్లె 10 వెదపుల్లె 11 నందగండి 12 వేంపాడు 13 తోలేరు 14 అన్నవరం వెలటూరు 15 నేంద 16 కాళ్ల 17 కుముదవల్లి 18 మాగల్లు 19 గణపవరం 20 కోరుకొల్లు 21 పాలకోడేరు గ్రామములలో కరాచీ తీర్మానము విషయమై సభలు గావించబడి ఆ తీర్మానమును అందరు ఆమోదించిరి.

రాజంపేట:— మాజీమం గ్రామవాస్తవ్యులగు సూరిగోపాలకృష్ణకర్తగారు 8 తేదీని యీగ్రామము దయచేసినారు. ఉపన్యాసములు రాజంపేటతాలూకాలో చేయబడదని 144 శేక్షనుక్రింద రాజంపేటసబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు నోటీసుజారీచేసినారు. కడపజిల్లాలో ఏఅసహాచార్యులవాగ్దానము ఉపన్యాసములు చేయబడదని కూడా నోటీసు జిల్లా కలెక్టరుగారు యిదివఱకు జారీచేసియుండిరి.

పితాపురం తాలూకా గుమాస్తా కంద్వ గోపాలముగారు అలిసోదరులను అన్యాయముగా నిర్బంధించినందులకు ప్రభుత్వమువారి కొలువులుచుట గొకిష్టములేదని, తమవకి రాజీనామానిచ్చిరి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సమాచారము

గుంటూరు మండల కార్యకర్తల సంఘము సమావేశము

ఈ సమావేశము గుంటూరులో 10 వ తేదీన జరిగినది.

అసెంబ్లీయందు సమావేశమునందు విముక్తలు కావలెనని కాంగ్రెసు ప్రచారకర్తలు ప్రజలకు దండకము ముఖ్యముగా బోధించినారు. కాంగ్రెసు యుత్తరపు వెలువడిన యంతయు చాలమంది న్యాయవాదులును, కాన్సిలరులును, విద్యార్థులును తమవృత్తులను వదలకుండుట కోరెను. వారందరును వెంటనే వృత్తులను వదలగలరెదము. ఇదివరకే వృత్తిని వదలిన న్యాయవాదులు మరల సులభముగా గ్రహించువారు. అన్ని కార్యాల ప్రభుత్వోద్యోగులను వెంటనే రాజీనామాలు నివ్వవలెను. ఇంకను దేశమంతట ఆజ్ఞను నిరాకరించుచున్న వారి భూములను రైతులు దున్నరాదు. వారికి యిండ్ల యజమానులు తమ యిండ్ల నద్దొయ్యగూడదు. అట్టి వారికి ప్రజల రైతీగణాదులను చేయరాదు. అట్టి యుద్యోగు లుద్యోగులు పనులను విడిచివేసి వచ్చినపుడు గ్రామము రైతీగణాదులను చేయరాదు. అంతర్జాతీయము లామోదించబడెను. అజ్ఞానమున తీర్మాన మేకగ్రీవముగా నామోదించబడెను. చీరాల రైతీగణాదులను పాలిటీల నిషేధమును పట్టుకుని వినుకొండ సత్యేపల్లి అడవుల చట్టముల విషయమును ఆజ్ఞాతరస్కాన మొనరించుటకును కాంగ్రెసు ప్రచారమున నిరోధము కలిగినపుడు వృత్తు లాజ్ఞాతరస్కాన మొనరించుటకును అనుమతి నొసంగవలెనని రాష్ట్రము కాంగ్రెసు సంఘమువారిని కోరుటకు తీర్మానింపబడెను. మండలమున భూమి-అదాయ-అడవుల పన్నులను చెల్లించకుండుట కనుమతీయమైనది. ఆంధ్రదేశమునందంతటను వృత్తులు ఆజ్ఞాతరస్కాన మొనరించుట కనుమతీయమైనది. చీరాల కేసువారు చేయుపనులు కాంగ్రెసు సాంప్రదాయమును భిన్నముగా నుండకుండు పద్ధతిని ఆపవలెనని యిరువురు కూడ చేసి కారాగృహముల కేగివచ్చి స్వరాజ్యమును సులభముగా కనుమతీయమైనది అని తీర్మానింపబడెను. 15 వ తేదీన గుంటూరులో కార్యసంఘ సమావేశము జరుగెను.

కర్నూలు మండలమున కాంగ్రెసు ప్రచారము

గుంటూరు మండలమున నువ్వనిద్ద కాంగ్రెసు ప్రచారకులగు శిష్టాసోమయాజులు, పణ్యం గారుచంద్రయ్య, కనకశంకర శర్మగార్లు (కర్నూలు జిల్లా) పత్రికాంశ, మద్దిక, భోను, జేతం చెల్లె, పణ్యం, నంద్యాల, వెలిగోడు, కరివే, ఆత్మకూరు, సిరివెల్లి గ్రామముల కేగి సంభోధన న్యాయముల నొసంగిరి. భిలాభకు, హిందూ సమావృద్ధియైతి, విదేశీబట్టల బహిష్కరణము, మద్యపానమును వదిలుట, స్వరాజ్యరక్షకుల మున్నగు విషయములను వారు బోధించిరి. ఆగ్రామములలో చాలమంది హిందువులను సమావృద్ధియైయున్న స్వదేశీయములను బూనిరి. ఆత్మకూరులో విదేశీబట్టల విస్తారముగా తగలబెట్టిరి. నంద్యాలలో ఎలుకారి ఎల్లయ్య శ్రేష్ఠిగారు తిరుగుబాటు నేత ఆశ్రమమును 6 వ తేదీన వెలకొల్పిరి. దారికి శిష్టాసోమయాజులు గారు ప్రారంభోత్సవ మొనరించిరి. కర్నూరును సుబ్రహ్మణ్యం, పణ్యం గారుచంద్రయ్య, శ్రేణికో శర్మల మహానందయ్య, వనం శంకరశర్మ గార్లు స్వదేశీని గూర్చి గంభీరపన్యాసముల నిచ్చిరి. సోమయాజులుగారు కంఠం, మార్కాపురములకు వెళ్లి దరు. ఇటీవల మండలనాయకులు అధికరేధను వహించుచున్నారు. ఇకముందకులపాలితిను లభికముగా కలుగలవు.

మధురానగరము కాంగ్రెసు ప్రచారకుల కేసు

ఈ కేసులో 43 గురు ముద్దాయిలు. మధురానగరమున మేజిస్ట్రేటు విచారణ ప్రారంభించెను. 11 గురుతమావణ చెప్పిరి. వారిని మరొకరిని 13 గురునిదలిపిరి. తక్కిన 30 మందిలో యిద్దరు దొంగలేను. 28 గురునిదలిపిరి విచారణ జరుగుచున్నది. దొమ్మిది ఆశ్రమసమావేశము, మతిమావణ, ప్రభుత్వోద్యోగిని కొట్టుట అను నేరము లా కోపింపబడెను.

హుందా లెక్కలు

ఈ అంశములో 13 గురుని పట్టుకొనిరి. వారిలో యిద్దరి కి శివురమును తుపాకిగండ్లు లెగిలినవి. శివురమును మాయబడిన తికపరాస్తేమను మరల తెలిచిరి. అచట 20 మంది కనిపియిన నుంచిరి. ప్రతిరాత్రుయు కనిపియినను కొట్టుచున్నారను వార్తలు వచ్చుచున్నవి. పోలీసువారికి వస్తువులను నేని అమ్మవలదని భిలాభకు ప్రచారకర్తలు దుకాణదారులను బెడరించుచున్నారు. పోలీసువారికి లేయాకు నమ్మిండుట కిద్దరు దుకాణదారులకు భిలాభకు వారు జుర్రానా

వేసిరి. పోలీసు వారికి తువరము చేయమని 11 వ తేదీన హుందాలోని మంగలివారు చెప్పిరి. ఇండ్లను భారీచేయవలసినదని చాలమంది నలు యిండ్లకురులకు యిండ్లయజమానులు సోటిసులను యిచ్చిరి. కలకత్తా ఉత్తరభాగమునగుడ వలంటిరు లిటులనే ప్రతి దుకాణమున కేగి బోధించుచున్నారు.

బర్మాసంస్కరణములు

వైటుసంఘ బహిష్కరణము కూడదని పోలీసు కమిషనరు ఆజ్ఞాపించుట ఆకమమని బర్మాసంస్కరణ తీర్మానించిరి. స్వతంత్రులెవరును సాక్ష్యమిచ్చుటకు వెళ్లుటలేదు గాన బహిష్కరణ మననరములేదని వారు తీర్మానించిరి. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము కావలెనని కొందరు భారతీయులు వైటుకమిషను వారివద్ద కోరగా వారిలో నేకభవింపమని తక్కిన భారతీయులు తీర్మానించిరి. బర్మాలో ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండగూడదని భారతీయు లనిరి. కరుణాంఘమువారు వైటుగారికి స్వాగత మిచ్చిరి. ఈ కలతలు తొలగి బర్మావారు పురోవృద్ధిని కాంచులరు. అందరును కలిసి పనిచేసిన అభివృద్ధియు శాంతియు వైశ్వమును కలుగునని వైటుగారు నడిచిరి.

మోటారుబండిలో వచ్చి దోపిడి చేయుట.

కలకత్తా, నవంబరు 11.—ఎంటారి తూర్పున నుండు తుంగ్రాలోడ్డు దక్షిణకొనయందు నివసించుచున్న బాబు ప్రాథర్ చంద్రమండల్ అను జమీందారుని బంగారీలో గతి బుధవారము నాటి రాత్రి 10 గంటలకు కొందరు చోరులు మోటారుబండిలో వచ్చి కొంగతనము చేసి పండ్లకుమంది బండిపోయి కొంగల కత్తులు, క్రాలు, తుపాకులతో గృహములోపలికి నిష్క్రమించు ప్రవేశించుచుండగా ద్వారాపాలకుడు వారికి అడ్డము పోయి ఒక దెబ్బతో వారతనిని వేలగుల్పిరి. తక్షణమే అతడు మృతి నొందెను. అటుపిమ్మట వారు జమీందారుని రజవని విశేషము గాగొట్టి ఇట్టితరుణ మందు జమీందారుని కోచిండివాడువారి కంటికి అగుపడగా, వారతనిని గాల్చిరి. అన్ని జటుకములను తప్పించుకొని వారు లోపలికి వెళ్లి, ఇనుప పెట్టెను పగుల గొట్టి పెట్టెయ దున్నుముడు వేలను వారు వశపఱచుకొనిరి. వారు ఇంకొక ఇనుప పెట్టెను కూడముక్కలు చేసిరిగాని, ఆ పెట్టెలో ద్రవ్యమేమి గానబడలేదు. ఈగలభారగుటనుజూచి ఇరుగుబొరుగు వారనేకులవచ్చి, ఇంటినుట్టుచేరిరి. దొంగలమూత్రము తమసహజసాహసముతో ప్రజలనుద తుపాకులను ప్రేల్చి, శాంతిగా బారుకొనిరి. కొంతమధములో వేచియున్న మోటారు బండిలో నెక్కి, వారి దృక్పథులైరి. జమీందారుని పుత్రునకుకూడ కొన్ని దెబ్బలు తగిలినవి. కోచిండివాడు, రజకుడు ప్రాణాపాయవస్థయందు నున్నారు.

అయోధ్య బాడుగల బిల్లు.

లక్నో, నవంబరు 11.—రయతులు లేమ బాడుగభూములలో చెట్లను నాటుట, కోర్టువారు బాడుగభూములను సాగుబడిచేయుటకు రయతులను నియమించుట ఈరెండు ఆశ్రయాల దలి మార్పులగురించి తిరిగి మోచించిన కల మనని గవర్నరు ప్రభువు అయోధ్య ఆద్యైబిల్లును శాసనసభకు బంపెనని నేడు సభ సమావేశమైపుడు శాసనసభాధ్యక్షుడు తెలిపెను. ఈరెండు విషయములనుగురించి 17-వ తేదీన సభ్యులుచర్చింపవలసి యుండునని అధ్యక్షులు చెప్పిరి.

శాసనసభలో అల్లహాబాదు విశ్వవిద్యాలయపు బిల్లు ఆంగీకరించబడినది.

భారత సైన్యమునందు భారతీయులను చేర్చుకొనుట

ఢిల్లీ, నవంబరు 11.—ఈదినము సర్ బిల్లియం పోపు గారు రాజప్రతినిధిగారి భవనమునకు సేచేసిరి. భారత సైన్యము నందు సంపూర్ణముగా భారతీయులను జేర్చుకొనుట కొకవిధానమును తయారుచేయుటకు వైస్రాయ్ కారుల కమిటీయొకటి ఇచ్చట సమావేశమైనది చంద్ర ప్రభులు చూచిరి.

తిరువార్కాదుదివాను.—వాసు బహదూరు దొడ్డ రాఘవయ్యగారి తల్లివితేటలను, శక్తిసామర్థ్యములను మెచ్చి, మహారాజుగారాయన వేతనమును 2000 నుండి 2500 చేసెను. గతజనాభాసంఖ్యనుండి వెలకు రు 2500 ల వంతున అతనికి చెల్లించబడును.

నిన్నటిదినము “మాసిహోనియా” అను ఆంగ్లనావ బొంబాయే చేరుచేరెను. లాయడ్ ప్రభృతి, రొనాల్డో ప్రభృతి, పాటియా లమహారాకుగారు, అగ్నికారు మహారాజు, మహారాజిగారిల ఆగాభానుగారు ఆనాడలో బొంబాయికి వచ్చిరి.

మామలాల విప్లవము

మామలా ఫైదీలు

బర్మోజములకు తీసికొని పోవుచు 140 మంది మామలా ఫైదీలను 10 వ తేదీన బెంగళూరు తీసికొని వచ్చిరి. 11వ తేదీన వుడయము మర 35 గురునిగూడ తీసికొని వచ్చిరి.

మామలా కేసువిచారణ

11 వ తేదీన దోపిడికేసు మరల విచారణ జరిగినది. ఇద్దరు సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఫిర్యాదీయును యీసాక్షు లిద్దరును 29 గురు ముద్దాయిలను గుర్తించిరి. ముద్దాయిలను బండిపోటు నేర మారోపింపబడెను. 12 గురు ముద్దాయిలు వాజ్ఞాముల నిచ్చిరి.

రాజీనామా

“ఆర్. ఆప్పల నగసింహంగారు 1912 సంవత్సరమునుండి యుగవర్ష మెటు డి. పి. డబ్లియు డిపార్టుమెంటులో నుండి ప్రస్తుతము అవలాపురం సబ్ డివిజన్ హెడ్ క్లెర్కుగా నున్నారు.

వారు, మత స్వాతంత్ర్యము కొరకును దేశవిమోచన కొరకును, ప్రాణములైన ధారణాయ సంస్థలైన ఆరీసాద్య ప్రభువుల కొనర్చి దండక అన్యాయునియు యిట్టిసమయమున మతగౌరవమును ఆత్మగౌరవమును గల భారతీయు లెవరైన గవర్నమెంటులో ఉద్యోగము చేయుటకంటె దేశసేవ చేయుటయే మోక్షదాయకమనియించి అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసంఘమువారి తీర్మానము ననుసరించియు, దేశనాయకుల ప్రకటన ననుసరించియు వారిపదవికి రాజీనామా నిచ్చినారు.

వారిని విడుదలజేసినప్పటినుండియు అసహాయోద్యమములో పనియుటకు తుపాకులై యున్నారు.

అవలాపురం. గుమ్మడిదల రామచంద్రరావు.

జి.వి. పి. రయలుగుస్తాను చంపినవారినిగొడికేసు బొంబాయి హైకోర్టులో విచారింపబడుచున్నది. ముద్దాయి సాక్షుల విచారణ ముగిసినది.

రాజప్రతినిధి ఢిల్లీలో నవంబరు 14 వ తేదీన బయలుదేరి బొంబాయికి వెళ్లెను. అతడు మార్గమందు ఆగ్రాపట్టణమునందాగును 21 నేటి నాటికి ప్రభువుగారు తిరిగి ఢిల్లీ చేరుదురు.

తిలక్ గవర్నమెంటు

లోకమాన్యతిలకు మహాశయని ప్రతినిధియము నూతన విధమున నునుపుకాగితము నందు అచ్చితింపబడి యున్నది. మహావిప్లవ అవతారమును బోలు నాలుగు హస్తములును, శంఖుచక్ర, గధాపాణిగా పెద్ద ఆకృతితో రెండు రంగులతో చిత్రంపబడి యున్నది. చూచుటకు భక్తిరసమును పురికొల్పుచుండును. వెల 12-కి పోస్టేజితో సహా 1-0-0 కి. ఖర్చులతో 0-9-0; ఒకపట్టు కావలసినవారు రెండణాల తపాలబిళ్ళలను పంపెడి.

విలాసము: సద్విషయ భక్తజన సభవారు 92, అవధానం సాపయ్యరు వీధి, మాళ, మదరాసు.

త్వరలో వెలువడును

లలా లజపతిరాయి

గారి జీవితమును, సంపూర్ణపన్యాసములును కొలదిపతులే ముద్రించుచున్నాము. త్వరపడు. వెల 8 అణాలుమాత్రమే. శంకరనిలయం, 2/147, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాస్.

అమ్మకము
5000 రూ] [తక్కువలేదు
డబ్బిల్ డిమి పింటింగ్ మిషను
చక్కగా పనిచేయుచున్నది.
ఆంధ్ర ప్రతికాఫీసు,
చెన్నపురి.

Post Box No. 151, Madras.

పచ్చయప్ప కళాశాల
పట్టణదులకాతిద్య

నిన్నటి సాయంకాలము 4-30 గంటలకు పచ్చయప్ప కళాశాలనుండి బి. ఏ. పరీక్షలో ఉత్తీర్ణులై పట్టణదులకాతిద్య పట్టణదులకాతిద్య ప్రాధికారమును కళాశాల సెక్యూరి యు అధ్యక్షము నొసగిరి. తిరుమలపేట గానవిశేషములో ప్రాసంగ్యమును కలగించిరి. ప్రపంచమున క్యాక్రమము గానవిశేషములో ప్రాసంగ్యమును కలగించిరి. ప్రపంచమున క్యాక్రమము గానవిశేషములో ప్రాసంగ్యమును కలగించిరి.

అటులేవారే పిన్నిపాలు రత్న స్వామిగారు పట్టణదులకాతిద్య పట్టణదులకాతిద్య మొసగిరి:—

విద్య నానాటికే కడుభారముగ వ్యయములో నూడకొను చున్నది. మాకాలమున నెల 1 కి 10 రూప్యములో చదువు కొనెడివారు. ఇప్పుడన్నో అధ్యయనము 25 లక్షలవరకున్నది ఇంత అపారముగ విద్యనభ్యసించుటకు వ్యయమగుటకూడ విద్యోగిష్టాలోపము విద్యావిధానముగలదని తోచకమానము. నెలలు వారు సిండికేటువారు పరీక్షల నెంత కఠినముగ జేయువలయునో జేయుచున్నారు. అయినను మీరు ఈకష్టములనన్నిటినిధరించి పట్టణదులకాతిద్య పట్టణదులకాతిద్య నాతనజీవితమున ప్రవేశించుచున్నారు. పచ్చయప్పపద్యాలయములందు భారతయువకును (హిందువులను హిందూవిశాసము నాగరికము అలవడుటకు విద్యగలవలయును న్నదని మీకు జ్ఞాపకము జేయవలసియున్నది. అంగవిద్యాపతన మునలన పాశ్చాత్య నాగరికమతమునకు సంయోగము గల్గుచు న్నది. ఈ సందర్భాగరికముల ఆదర్శములను మీరు మనమున గుర్తించుకొనవలెను. ఒకదానితోనొకటిని జేర్చినగాని సంపూర్ణ యగు నాగరిక మనిపించుకొనదు. మనభూర్యును సేవయనభూర్యు నానాసాంప్రదాయకమగు యభిప్రాయముతో నూడుకొనియుండి ఏమోయొక కాఖివాచే సేవజేయవలసియున్నదను నభిప్రాయ ముగల వారు. (కం పార్టు మెంట్టు 5 నెంట్టు 5) పాశ్చాత్యనాగరికము విశాసమును 'సేవ' స్వాతంత్ర్యముగల దిగ జేసిరి. మానవసేవయే పరమావధియని మనచక జ్ఞాపకమును కొని విశేషము నికనుండి దేశమునకు ప్రజలకును ఆర్పితము జేయుదు. జాతిమతవిశేషాలేక, దేశసేవజేయుదు. విశేషముల యందన్నను ప్రభుత్వోపాధిపునరున్నను, దేశసేవయన సేవను మరచకుడు. ఇప్పుడు మనదేశమున రాచరికముగల రెండు ఏళ్లు దిగిరి. అయ్యది యభివృద్ధికరముగ పాటుబడి పనిజేయుటకు తోడ్పడు మనమేనగుములో జేరినను దేశసేవ, మానవసేవ నెంత మూలము విగర్తించరారు. అప్పుడే మనరాచరికముపక్షములకు చరితాధ్యక్షులును.

మితోటివారలకు మీరు ఉపయోగించునటుల మీరుజడచుకొం దుచేసి మీ తరువారే వచ్చువారు మిమ్ములనుజూచి నేర్చుకొనె దరు. మీరన్న ఎంతయో సాదరగౌరవముతో జూచి గర్వపడ గలరు. కాన

అధ్యక్షులు

మధ్యముగ హిందూమతమును గాపాడుకొనవలయునని హెచ్చరించిరి. మతములేనిదే నైతికవర్తనము లేనిదే పీఠతలచ దువుకొన్నను ఏపరిలో నున్నను ప్రయోజనము లేదనిరి.

పట్టణదులకాతిద్య ప్రభుత్వమైన పిదప సభ సమాప్తమాయెను

ఆర్యవైశ్యమహాసభ:—ఈసంవత్సరం విశాఖపట్టణమందు యాసభను జరుపుటకు ప్రజలప్రయత్నములు చేయు వైశ్యసంఘ మునకు సేను యందుమూలకముగా కృతజ్ఞతావందనములు దెలుపుచున్నాను. వారు యాసభకు ముగిసిన తరువాత లాల్లాలజతరాయి గారు అధ్యక్షతనహించుటకు ఒప్పుకున్నట్లున్నాను. వారికి దేవాస్థితి భాగులేనందున సభను దీనివలన మొదటివారమునకు మార్చి నట్లు తెలిపియున్నారు. లాల్లాలజతరాయిగారు అధ్యక్షతన హించుటకు పిలువబడుచున్నచో, యింకెవరినైన యెన్నుకొనుట లో అగ్రవైశ్యసంఘమువారు కడుజాగ్రత్త తీసికొనెదరని నాప్రార్థన అనగా యెవరినైనా అసహాయవాది నే అగ్రాసనాధిపతిగా నియమించుట ఉద్దేశము. ఇప్పుడు మృదానువైశ్యులలో ఇటు వంటివాటిలో ముగిసినా గోనుగుట్ట వెంకటసుబ్బారావుగారు అనుభవజ్ఞులు. గుంటూరులో ఆనెకమంది వైశ్యనాయకులున్నారు. చీరాలపేరాలలో నున్నారు గాన అసహాయవాది నే అధ్యక్షునిగా యెన్నుకొనెద రని ప్రార్థించుచున్నాను:—

వేముల వెంకటరామయ్య.

గుంటూరుజిల్లావార్తలు

సరసాపుటేట

ఈగ్రామము వరుగునూలు, గుడ్డలపేట, ఇతరచోట్లకు సహాయముచే నెవ్వరిచారములకును కృతజ్ఞతాను. సరసాపుటేట పున్నది ఎగుమతిగూడా అట్లేవున్నది. సామాన్యముగా ఇక్కడ సరకు ౧౧ గజాసాతికి వడల్పుండును. అట్టి కర్షణ గజం ౧ గ ౧-9-0 లు యిస్తూవున్నారు. ఇంకా మేలుచరకుగూడా దొరకును గజం ౧0-10-0 లు యిస్తూ వీరు లాభసాటివారకారు నిజమేలకే యిచ్చెనను ఇంకా గ్రామంలోనూడా ఖర్చు అం గల్గువున్నది. పట్టణదులకాతిద్య ఇతరులు మూటబుకట్టితెచ్చి అమ్మి వేర్లుచుండును. ఈ సరకు ఎక్కువగా పల్నాటికి.

దూర

ఇక్కడ దూర యెక్కువ, వగా దొంగును. చిన్నచిన్న గ్రామములందుండి ఎట్టులబందలై దూరతెచ్చి ఈ గ్రామమున విక్రయించి పోవుచుండురు. ఈదూరకే పల్నాటిదూర అనిపేరు ఈ దూర చాలా మంచిగానున్నా వున్నది. ప్రస్తుతముపుట్టి 1 క రు 25 లు వున్నది గాని మనవృద్ధుల ప్రాంథమున 140రూ పాయిలుమాడ్కిమే వున్నది. అందునుంచి వీక 1 క రు 0-14-0 వున్నదూరు 1-8-1 లు క్రయమునకు వచ్చుచున్న ప్రజలలో కలవరముకలుగుచున్నది. ప్రస్తుత మింకాధిక ఎక్కువకాగల దనిచూడ వడంతివున్నది. దూరముగ్రామము నేలకొరిదిట్లు వున్నదని తెలియుచున్నది. అయితే కుంజెలపెట్టు మిక్కిలు ముగా కొనుచున్నారగాని మన:ప్ర కాగ్రామము దీనిని గురించి ఎక్కువగా శ్రద్ధతీసుకున్నట్లు తోచదు. నేను దూరై గుంటూరు వచ్చి వారిని అనుగ గా పట్టెను నెల్లమరిచెప్పిరిగాని వారు అట్లుచెప్పటకన్న దూర నిజవరంచేసి లేనిస్థానములకు సహాయముచేసిన రొగుండును.

గుంటూరు

ఈ గ్రామమున ఖర్చు అంగల్లు చాలావున్నది. కొన్ని అంగల్లలో మిక్కిలముగా నూడ సరకు వున్నది. యీ సరకు అంతయు పల్నాటికి. ఈజిల్లా కాగ్రామము, ఖర్చుదెయి మై చాలా పశుశ్రమచేయుచున్నార గాని, దూరవ్యాపారమున ఆసక్తిక యీ కాగ్రామిన్యావతులకు, దూరధర మిన్న ముట్టుచున్నను, వారిచేరి పోకెట్టు లేదు.

పాటిపండ్ - రాటములకు ప్రసిద్ధి

ఈ గ్రామము నెల్లటకు గుంటూరుప్రక్క వున్న కైరే పల్లెకేవల కొదిగిరి కి మైళ్లువేళ్లవలెను. ఇక్కడ తుమ్మకొయ్య వేపకొయ్యలతో రాటములు తయారు చేయుచున్నారు. ఈ రాటములు చాలా అందముగను గట్టిగను వున్నది లేలేకగాను గూడ తిరుగును. రాటమురు 1-2-0 లకు యిచ్చుచున్నారు. వందలకొరి రాటములు యిక్కడ తయారుగుచ్చుచి.

ఇగ్గయ్య పేట

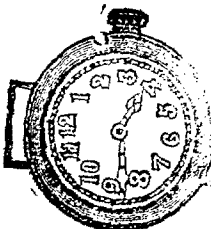
ఇచ్చట దూర యెక్కువగా దొరకును. పల్నాటిదూరలెనే రాగ వున్నది. ఈగ్రామంలోనుండా చాలాదూర వుట్టుతెలి యజేసిరి. గ్రామమునందు ఖర్చుఅంగల్లు ఉన్నది. వ్యయము గా రాటములు, నెట్టింది, వడికింది, అనూలచే, వస్త్రములు నేయించివిక్రయించెడి అంగడి గూడా వజటి వున్నది.

కటపాలెము

కుద్దపల్లెకేవలములో నెయబడి కొట్టకు వుండుగిండు చెక్కరఖాలు (రెట్టు) ఖాలు దొంగును. ఇంచూ అందముగను ఘట్టిగాను వున్నది.

రాత్రివేళలో ముంజూచే అసలు వెండి రిస్టలెట్ రేడియం గడియారము.

ఈ వెండి రిస్టలెట్ గడియారములు చేతిలో ధరించుటకు మిక్కిలి అందముగాను ఖరీదుగాను మంచి ఫలితము కలిగి నదిగాను చేయబడినది. ఇందులో రేడియం అను నవస్తు అనుర్భవది ముందటగల్గి చీకటివేళలో గంట చక్కగా అగుపడును. ఇది సరియైన వేళను జూపకగినది. మేలైన సామానులకు జేయబడినది. మారుటకు మిక్కిలి అందము రాత్రివేళ చీకటిలో గంటలుమానే అసలు వెండి రేడియం రిస్టలెట్ గడియారం సీమతోలుపట్టో సహా 8-8-0, నిక్కిల్ చేతిపట్టో 9-0-0, అసల్ వెండి చేతిపట్టో 10-0-0 సంవత్సరములు గ్యారంటీగల రోడ్డుగోల్డ్ 5 రేడియం రిస్టలెట్ గడియారం 12-0-0 చిరునామా:—సి. ఏ. చెంగల్రామనాయుడు, నెం:గు 25 నెలమూపురుది తోట మొదటి వీధి, 78౩ సామాకూరుపేట పోస్టు, మదరాసు.

ప్రకటన

తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానములలో 1921 సం॥రం ఆగస్టు సెప్టెంబరు అక్టోబరు నెలలలో రాబడిన బంగారు వగైరా వస్తువులు యిదిగూచ కనువరచిన వాటిని 1921 సం॥రం నవంబరు నెల 21 తేది సోమవారం ఖగలు 12 గంటలు మొదలు కొని తిరుపతిలో దేవస్థానం ఖజానా ఆఫీసువద్ద ఆదినమున్న తరువాత యేలం పూర్తి అయ్యె వరకు ప్రతిదినము అదేమేరకు ప్రారంభించి యేలం చేయబడును.

యేలములో నవాలుచేయ కోరువారు దేవ స్థానం కచ్చేలో యేలమునకు ముందుగా నఫరు 1 కి (రు 100) నూను రూపాయలు ధరావత్తు కట్టి యేలములో నవాలుచేయుటకు అర్హతను పొంద వలసినది. యేలం ఖాయంవరచిన విషయమును గురించి శ్రీ విచారణకర్తలవారి మంజూరు ప్రత్యక్ష సాదరయిన తేది లాగాయతు 30 దినములు లోపల యేలం మొత్తం చెల్లించి లాట్లను పుచ్చుకొన వలెను.

అట్లానాయుదా కాలములో వైకం చెల్లించి లాట్లను తీసికొని పోనియెడల నాయుదా మీరిన తేది లాగాయతు మరల ఒక నెలవరకు లాట్లు అమావత్తులో పుంచడమవును. అట్టి రోజులకు దినం 1 కి లాటు 1 కి రు 2-0-0 రెండు రూపాయలు వంతున జరిమానా చెల్లించి లాట్లను తీసి కొనవలె నున్నందుకున్న తప్పినయెడల నదరు లాట్లు మరల యేలం వేయించి అందుచే దేవస్థాన మునకు కలిగె నకల నష్టమును పార్టివద్దనుండి క్రమప్రకారం వసూలు చేయబడును.

Table with 3 columns: మార్ వివరము, సవాల మొత్తము, తులూ. It lists various items and their corresponding amounts in Telugu.

Advertisement for jewelry and watches. It includes an illustration of a watch and text describing various items for sale, such as watches, jewelry, and other goods. The text is in Telugu.

ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ

మెంటు సెక్యూరిటీ ట్రైఫ్ అన్యరన్య కంపెనీ, లిమిటెడ్

1874 సం. స్థాపితము.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బొంబాయి.

మా నేతరు:— ఆర్. పాటర్ సన్ బ్రదర్స్

ఫస్టును రూ. 5,46,00,00 వైగానే యున్నది.
190-వ సంవత్సరము వంతు

వరుంబడి 91,01,338-0-11

ఇవ్వలు జరుగుచున్న అమ్మా

రెన్యూల మొత్తము 15,44,24,596-11-8

మునుపటికంటె ఇవ్వడు పాలిసి

దాల్చుకు బాన్సిగా చెల్లించిన

మొత్తము 6,50,00,000

ఈ కంపెనీ తరపున చనిచేయుటకు ఏజెంట్లు
కావలయును. వారు అనుభవ శాలురుగ నుండి
వలయును. ధరాగ్రస్తు చెల్లించవలయును.

ధరాగ్రస్తు వారములకు యీ క్రింది విధానమునకు వ్రాయును. 67

Apply to:—
F. E. Vaid Esq, Branch Secretary
Oriental Assurance Building,
Post Box No. 8, Madras

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృద్ధి, హస్తలక్షణము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకాండము, భూతదైవము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేజీ తమాషాలు విచిత్ర విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో నమాధియగుట, శరీరములని తలకాయచేత మాటలాడించుట, భూమిపైన గజమువలెను గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిలుపుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేటికే జయగలగని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనికల రూ. 4-0-0 అ. (2118-088) పి. ఆర్. జవార్లనం నామము, బొంబాయి. (మంబూరుజిల్లా)

ఇదే మంచినమయము

సీమకమలాల పుష్పరాగములకెంపుల బం
గారునగలున్న వెల సరసముగాను పని శుద్ధ
ముగాను దొరుకును. ఒకసారి కొనిచూడండి.
కోటా మునిరత్నం శెట్టి అందు సన్న,
8078 217, వైసాబాదు - మదరాసు.

ది శ్రీ మినాక్షీ మిల్స్ లిమిటెడ్ నోటీసు

1921 సం॥ ౧౦ నవంబరునెల 7-వ తేదీని జరిగిన వై కంపెనీ డైరెక్టరుల సభయందు మధుర నందుండు మెనర్సు త్యాగరాయ శెట్టియారు అందు కంపెనీకి చేరిన కారుముత్తు త్యాగరాయ శెట్టియారుగారు శ్రీ మినాక్షీ మిల్స్ లిమిటెడ్ కు మేనేజింగు ఏజెంటుగా నియమింపబడిరని యందు వలన అందరును తెలుసుకొనవలెను.
అబ్దుల్ హుసేను ఖలీలీ,
చేర్ మన్.

వ్యవసాయము

పచ్చి యెరువులు.

వైరు చేసి పచ్చియెరువుగా నుపయోగించెడు లెగుమినపు (కాయధాన్యపు) వైర్లను గురించి వ్రాసి యుంటిమి. వాటిలో ఏది తన భూములకు వినియోగ పడునో, గయితు తెలిసికొని యుండవలెను. ప్రతిప్రదేశముందు ముఖ్యమైన వైర్ల ననుసరించియు, నేలల స్వభావము ననుసరించియు, రయితు ఏర్పాటులు చేసికొని యుండవలెను. సాధారణముగా వైరుచేసెడి పచ్చియెరువులవైరులేగాక అబాపితాబాని క్రొవ్వాటిని సహితము వైరుచేసి ఏది యనుబూలపడునో తెలిసికొనుట లాభకరము.

వైరుచేసెడి లెగుమినములేగాక, స్వేచ్ఛగా పడి మొలచెడి లెగుమినపు మొక్కలు, చెట్లు, ఎన్నియోగలవు. ఏది లెగుమినములో ఏది పచ్చియెరువుగా వినియోగపడునో, ఏది వినియోగపడనో, తీర్మానము చేయుటకు మృత్యుశాస్త్ర సంబంధ మైన జ్ఞానము కొంచెము అవశ్యకము.

జి. వై. డు.

లెగుమినపు తరగతికి సంబంధించి గడ్డి మొక్కలు, అడవిచెట్లు ఎన్నియో కలవు. జిల్లేడుచెట్లు మన ప్రదేశమందంతట పెరుగుచున్నవి. దానివార క్రేస్తమైనవి. దానికాయలయందుండెడి మాడివంటి మెత్తపదార్థమును దిద్ద వుపయోగించెదరు. దాని పాలు కొన్నివ్యాధులకు అవసరము. దాని కాండమును, కొమ్మలను బొగ్గుగా కాల్చి కుపాకియందుకు వినియోగించుదురు. ఇన్ని విధముల వినియోగపడగలిగినను అది పచ్చియెరువుకు చాల శ్రేష్టమైన దని చాలరుండికి తెలియదు. వ్రావిడ జిల్లాలలో మాగాణులకు విశేషముగా ఉపయోగించుచున్నాడు.

తం. గే. డు.

కొన్ని జిల్లాలలో తం. గే. డాకును పచ్చియెరువుగా నుపయోగించుదురు. దిశినిము ఒకటి రెండు మోపులను తెచ్చివేడగోతెలో నేయుచుండురు. కొన్ని నెలలకు చీకి మంచి యెరువు వచ్చును.

వగును. సాధారణముగా అన్ని వైరులకు పయోగించుదురు. మాగాణులకు ఆకును కోసి తెచ్చివేయుదురు. కాయధాన్యపు పచ్చి యెరువులు లభించని ప్రదేశములలో మాత్రము దీనిని వినియోగించుచురు.

బు. దె. డాకు

బు. దె. డాకును, నెలూరుజిల్లాలో కనిగిరి, పొడితెలాలా కాలలో ముద్దెలకు వైకప్పుగా నుపయోగించుదురు. తడితెలాలా నల్లుదురు. మాగాణులకు పచ్చియెరువుగా వినియోగించుచున్నాడు. ఇది అడవులలోను, కొండల మీదను, పోరంబోరులలోను, విశేషముగా పెరుగును. ఒక అశాయించినయెడల ఒక మోసెను లభించును.

“అభివృద్ధి” (“బసుంతి”)

బసుంతి సాధారణముగా ఉత్తరహిందూ దేశములో పెరుగును. దీనిని మందులకు పయోగించుదురు. ఆకులను కాచి రంగును చేయుదురు. చీదలను చంపుటకు సయితము వినియోగపడుచున్నది. ప్రవాహములవచ్చి నీరు నిలిచియుండెడి ప్రదేశములలో వరికి పచ్చియెరువుగా ఉపయోగించెదరు. సప్తమియ్యటయేగాక చీదపురుగులను సయితము తరిమివేయును.

వృక్షములు

అనేకవృక్షముల ఆకులను పచ్చియెరువుగా ఉపయోగించుచున్నాడు. ఇప్పు, కానుక, చేపమొలయున చెట్లయాకులు సులభముగా చీకిపోవును. అంతేగాక మంచినత్తువ నిచ్చును. ఇప్పుచెట్లు సాధారణముగా అడవులలో పెరుగును. కానుక చెట్లను మాగాణికయ్యలకు చుట్టుప్రక్కల పెంచుదురని చెప్పదురు. చేపయాకు శ్రేష్టమైనయెరువుకాదు. పచ్చియాకు అతడుగా యుండెడిచోట్లలో ముఖ్యముగా వ్రావిడజిల్లాలలో దీనిని విశేషముగా వినియోగించుదురు. ఒకవారము చెడ్డవాడన యుండును. చీదపురుగులకు మంచిదను. అందువలన భూములకు సత్తువ యేర్పడుటయేగాక, చీదపురుగులరాధ తొలగును.

పచ్చియాకులు

కాయధాన్యపు పచ్చియాకులు, మాగాణి భూములకు త్రవమైన యెరువులు. అవిధారాశముగాలభించని ప్రదేశములలో, సులభముగా చీకెడి ఎట్టి పచ్చియాకునయినను వేసి వడపచేయవచ్చును.

ఏకమూలకాళి యోగమునున్నట్లు — స్వర్గోగములకును

వైద్యుల సహాయము లేక నే ఆరోగ్య మొనగెడి

“దేవాస్మిత రసము”

(3:1)

ఇప్పుడిది సిద్ధులచే నపవేదములచేత మాయాశిలచేత మోసముక తగురుచేసి వేసకలుగా విక్రయమగుచున్నది. ఏవిధమైన పథ్యములేక మనుష్యులకు వచ్చెను సుఖరోగములను బాధచేసి అనేకయోగ్యతాప్రతికలను బడసియున్నది. ఉపయోగించెడి విధానమును బుడ్డి జెంటు పుంబులను. అర అవుకను బుడ్డి గికి గు. కాలు అవుకను బుడ్డి రూ. ౧ మాత్రమే. ౧. ౧ చాష్టి ప్రత్యేకము. వలయు వారలు

దేవాస్మిత రసము కంపెనీ,

(ప్రాప్తైటరు: ములుకుట్ల నరసింహాచార్యులు గారు, కరూరు, ఎస్. ఆర్. తిరుచిపాళ్లి జిల్లా.

క్రొత్త సరకు వచ్చియున్నది.

వాటర్ ప్రాపు చొక్కాయలు.

,, ,, కుళ్లాయిలు.

ఇంగ్లీషు రగ్గులు

ధారివాత్, బొంబాయి మిట్టలు తిరానీలు, రగ్గులు, ఉన్ని

బనీనులు, ఉన్ని శాలువలు, సాదారకము,

రంగుల అంచులు గలవి.

తయారుచేయబడిన “ఆటలప్పు డుపయోగించు చొక్కాయలు” మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి

చల్లారాం గైయానుచందు

పెద్ద అద్దపుతలుపులు గల పాపు

9, 10, 11, రత్తన్ బజారురోడ్డు, మద్రాసు.

Big Shipments of all Sizes
OF
(2995)
Sofa Springs (English)
Received Regularly.
Immediate Deliveries Prices Lowest.
R. H. Vora & Co.
Lohar Chawl Bombay.

TELEGRAMS. { TELEPHONE.
" Railstores " { No. 5380.

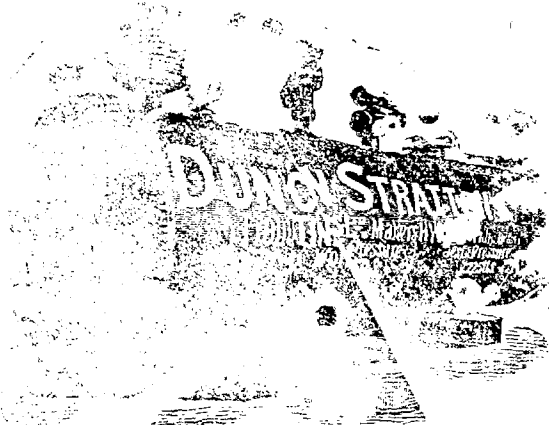
19, హరిస్ రోడ్, మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

DUNCAN STRATTON & Co.

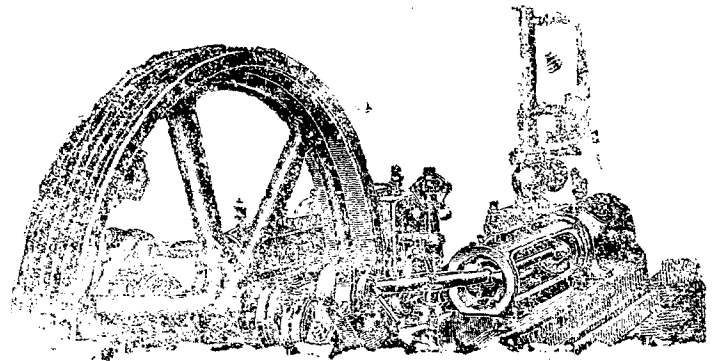
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

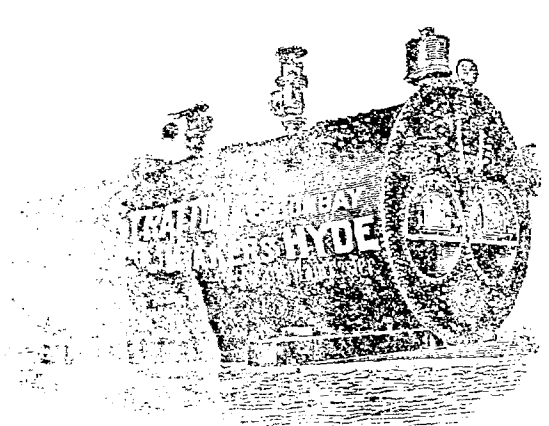
ఎంజనీర్లు, మెషిన్ల ఇంజనీర్లు. 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

చాడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందులు — డయామీటరు
అ. 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యిందును.
స్టీమ్ క్రాన్ లు (మెరు
90 హానులు మొదలు
180 హానుల వరకు ఉండును.

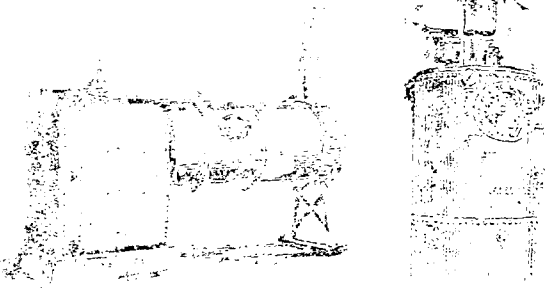

స్ట్రాటన్ స్టీల్ కార్నిస్ బాయిలర్లు.

స్ట్రాటన్ స్టీల్ లంకామెరు బాయిలర్లు.
బొంబాయి 24 అ. మొదలు 22 అ. వరకు ఉండును.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. వరకు ఉండును.
మొత్తము 100 హానుల వరకు ఉండును.

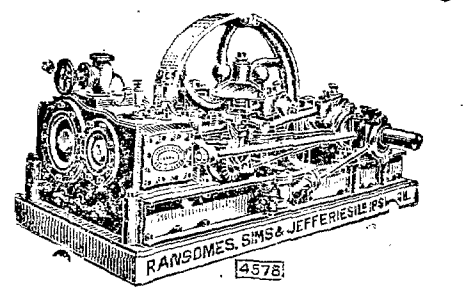

లోకో మోటివ్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్ క్రాన్ లు (మెరు 80 హానులు మొదలు
100 హానుల వరకు ఉండును.

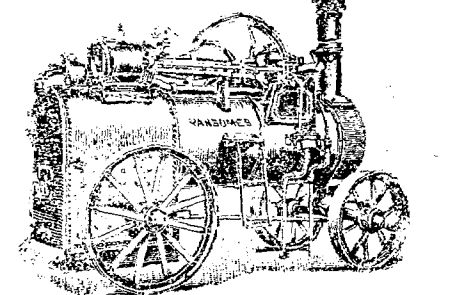
మొత్తము 100 హానుల వరకు ఉండును.

ఈ క్రింద తెలుగుబడిన వాటిని
స్వయం చేయుదుము.
మాది స్టీమ్ ఇంజనీర్, వాటిసామానులు
మాది స్టీమ్ ఇంజనీర్
మాది స్టీమ్ ఇంజనీర్
మాది స్టీమ్ ఇంజనీర్
అన్ని రకముల స్టీమ్ ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీమ్ బాయిలర్లు
కోల్డ్ వాటర్ స్టీమ్ ఇంజనీర్లు మొదల
మాది మిల్లు మెషిన్
మంచు గడ్డచేయు మెషిన్
వడ్డు బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామా
అన్ని రకముల పంపింగు మెషిన్లు
కాగితము, వర్ణసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కొరముట్ల సామానులు కురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్రాన్టు) కొరముట్లు
లేతులు వర్ణసాయ కొరముట్లు
స్టీలు సెట్టింగు, కట్టింగులు, పెడెర్లు
కాట్ బరన్ అండ్ కాట్టర్ విరన్ ఫుల్లియ.
వగయరా అన్ని రకముల సామానులు.

స్ట్రాటన్ స్టీల్ కాంపౌండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.
(కాగితములు మొననుండి పోట్ రీయబడినది,
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.

హిందూస్థాన్ కాంపౌండు ఎంజినులు.

హిందూస్థాన్ స్టీమ్ ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీమ్ మెరు 120 హానులు గలవి.
కాంపౌండు — హై, లో, మెరు సిలిండరు.
స్టీమ్ మెరు 180 హానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కెనసు లేక
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్స్ ఇంజనీర్లు కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మానేవర్ బాజనయ్యగారి కెనసు వ్రాయవలెను

అనుభవజ్ఞులను అన్వేషించుటకు దివ్యతము.

దస్త్ర, శైలి, కవిత్వము, రొమ్మకవిత్వము, తలనెప్పి, వాయునోవ్వులు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిల్లులు మొదలగు నోవ్వులకు దివ్యతము.
చక్కని దస్త్రతో నూతనము 0-10-0; దబ్బ 1-5 రూ 5-12-0. పోట్లుఖచ్చులు కలు.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ప్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

హనుమాన్ బోరక్సు నబు చర్మవ్యాధులను అత్యశ్చర్యకరము
కుదుర్చును. ఎస్. రంగనాథంశెట్టి అండ్ సన్స్, మద్రాసు